

(સરસ લીલા)

✓(રાગ-બિલાવલ) : નંદહિ કહતિ યસોદા રાની । સુરપતિ પૂજા તુમ હિ ભુલાની ॥૧॥ યહ નહી ભલી તુમ્હારી બાની । મૈં ગૃહકાજ રહી લપટાની ॥૨॥ લોભહિ લોભ રહત હો સાની । દેવકાજકી સુધ બિસરાની ॥૩॥ મહરિ કહત પુનિ પુનિ યહ બાની । પૂજાકે દિન પોહોંયે આની ॥૪॥ સૂરદાસ યસોમતિકી બાની । નંદહિ ખીઝિ-ખીઝિ પછિતાની ॥૫॥ ❀ ૩૬૫ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : નંદ કહ્યો સુધિ ભલી દિવાઈ । મૈં તો રાજકાજ મન લાઈ ॥૧॥ નિતપ્રતિ કરત યહૈ અધમાઈ । કુલદેવતા સુરતિ બિસરાઈ ॥૨॥ કંસ દઈ યહ લોક બડાઈ । ગાંવ દસક સરદાર કહાઈ ॥૩॥ જલધિ બુંદ જ્યોં જલધિ સમાઈ । માયા જહાંકી તહાં બિલાઈ ॥૪॥ સૂરદાસ યહ કહ નંદરાઈ । યરન તુમ્હારે સદા સહાઈ ॥૫॥ ❀ ૩૬૬ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : કહત મહરિ તબ ઐસી બાની । ઈંદ્ર-હિંકી દીની રજધાની ॥૧॥ કંસ કરત તુમ્હારી અતિ કાની । યહ પ્રભુકી હે આસિસ-બાની ॥૨॥ ગોપનિ બહુત બડાઈ માની । જહાં તહાં યહ ચલતિ કહાની ॥૩॥ તુમ ઘર મથિયે સહસ મથાની । ગ્વાલિન

રહત સદા બિતતાની ॥૪॥ તુન ઉપજત ઉનહીકે પાની । ઐસે પ્રભુકી સુરતિ ભુલાની ॥૫॥ સૂર નંદ મન મેં તબ આની । સત્ય કહતિ તુમ દેવ-કહાની ॥૬॥ ❀ ૩૬૭ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : મહર દિયો એક ગ્વાલ ચલાઈ । પઠયો કહિ ઉપનંદ બુલાઈ ॥૧॥ અરુ આવો વૃષભાન લિવાઈ । તુરત જાહુ તુમ કરહુ ચૈંડાઈ ॥૨॥ યહ સુન ગ્વાલ ગયો તહાં ધાઈ । નંદ મહરકી કહી સુનાઈ ॥૩॥ નેક કરહુ તુમ જિન વિલમાઈ । મોહિ કહ્યો સબ દેહુ પઠાઈ ॥૪॥ યહ સુનકે સબ ચલે અતુરાઈ । મન-મન સોચ કરત પછિતાઈ ॥૫॥ કોન કાજ જિય માંઝ ડરાઈ । રાજ-અંસ-ધન દિયો ચુકાઈ ॥૬॥ સૂર નંદગૃહ પહુંચે આઈ । આદર કરિ બૈઠે નંદરાઈ ॥૭॥ ❀ ૩૬૮ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : ગોપ સબૈ ઉપનંદ બુલાયે । કોન કાજકો હમ હુંકરાયે ॥૧॥ સુનતહિ હમ સબ આતુર આયે । કંસ કહુ કહિ જુ માંગ પઠાયે ॥૨॥ યહ જાનિ અતિ આતુર ધાયે । સબ મિલ કહ્યો બહુત ડર પાયે ॥૩॥ કાલ્હિહિં રાજ-અંસ દે આયે । ગ્વાલ કહત તુરતહિ ઉઠિ ધાયે ॥૪॥ મહર કહ્યો હમ તુમ ડરપાયે । હુંસિ-હુંસિ કહત આનંદ બઢાયે ॥૫॥ હમ તુમકો સુખકાજ મંગાયે । બાર બાર યહ કહિ દુઃખ પાયે ॥૬॥ સૂર ઈંદ્રપૂજા બિસરાયે । યહ સુનત સિર સબનિ નવાયે ॥૭॥ ❀ ૩૬૯ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : પૂજા સુનત બહુત સુખ કીનો । ભલી કરી હમકો સુધિ દીનો ॥૧॥ સુનિ બાની સબહિન મુખ લીન્હો । બંડો દેવ સબહિનકો ચીન્હો ॥૨॥ ઈનહીતેં વ્રજવાસ વસીનો । હમ સબ અહીર જાતિ મતિ હીનો ॥૩॥ પૂજાકી વિધિ કરત સબૈ મિલી । જૈસી ભાંતિ સદા આઈ ચલી ॥૪॥ બિદા માંગ નંદસોં ગૃહ આયે । ઘરન-ઘરન યહ બાત ચલાયે ॥૫॥ સૂરદાસ ગોપનકી બાની । વ્રજ નરનારી સબન યહ જાની ॥૬॥ ❀ ૩૭૦ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : નંદઘરનિ વ્રજવધૂ બુલાઈ । યહ સુનિકે તુરતહિ સબ આઈ ॥૧॥ કોન કાજ હમ મહરિ હુંકારી । તુમ નહી જાનત જોબન ભારી ॥૨॥ વિહંસી કહતિ કહા દેતિ હો ગારી । સુરપતિ પૂજા કરો સૈવારી ॥૩॥ દેખો હમ સબ સુરતિ વિસારી । ઔરોં હમહિ ખુઝિયે ગારી ॥૪॥ યહ કહિ હરખિત ભઈ નંદનારી । સખિયન બાત કહી સબ પ્યારી ॥૫॥ સૂર ઈંદ્રપૂજા અનુસારી । તુરત કરો સબ ભોગ સૈવારી ॥૬॥ ❀ ૩૭૧ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : ઘરન ચલી સબ કહી જસુમતિસોં । દેવ મનાવત વચન
વિનતિસોં ॥૧॥ તુમ બિન ઔર નહીં હમ જાને । મુખ સ્તુતિ કરત હમ કહા બખાને ॥૨॥ જહાં
તહાં વ્રજ મંગલ ગાને । બાજત ઢોલ મૃદંગ નિસાને ॥૩॥ બહુ-બહુ ભાંતિ કરત પકવાને । નેવજ
કરિ ધરિ સાજ વિહાને ॥૪॥ ધ્રુવત નહીં દેવ-કાજ સંકાને । દેવ-ભોગકો રહત ડરાને ॥૫॥ સૂરદાસ
હમ સુરપતિ જાને । ઔર કૌન ઐસૌ જિહિં માને ॥૬॥ ❀ ૩૭૨ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : નંદ મહર ઘર હોત બધાઈ । કરત સબે વિધિ દેવ-પૂજાઈ ॥૧॥

નેવજ કરતિ યસોદા આતુર । અષ્ટસિદ્ધિ ઘરહિં અતિ ચાતુર ॥૨॥ મેઢા ઉજજવલ કરે
છાન્યો । બેસન દાર-ચનક કરિ વાન્યો ॥૩॥ ઘૃત મિષ્ટાન્ન સબે પરિપૂરન । મિશ્રી કરત
પાગકો ચૂરન ॥૪॥ લડુવા કરત મિઠાઈ ઘૃત પક । રોહિની કરત અન્ન ભોજન તક ॥૫॥ સંગ
ઔર વ્રજનારી લાગી । ભોજન કર સબ ધરત સભાગી ॥૬॥ મહરિ કરત ઉપર તરકારી ।
જોરતિ સબ વિધ ન્યારી ન્યારી ॥૭॥ સૂરદાસ જો મોંગત જબહીં । ભીતરતે લે દેત હે
તબહી ॥૮॥ ❀ ૩૭૩ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : મહરિ સબે નેવજ લે સૈનત । સ્યામ છુવે નહીં તાકો ડરપત ॥૧॥
કાન્હુહિં કહત ઈહાં જિન આવે । લરિકનકો યહ દેવ ડરાવે ॥૨॥ સ્યામ રહે આંગનહિ
ડરાઈ । મન મન હંસત માતુ-સુખદાઈ ॥૩॥ મૈયારી મોહિ દેવ દિખેહેં । ઈતનો ભોજન
સબ વહ ખેહેં ॥૪॥ યહ સુન ખીઝત હે નંદરાની બાર-બાર સુતકો બરજાની ॥૫॥ ઐસી
બાત ન કહો કન્હાઈ । તૂ કિત કરત સ્યામ લંગરાઈ ॥૬॥ કર જોરત અપરાધ ક્ષમાવત ।
બાલકકો યહ દોષ મિટાવત ॥૭॥ સૂરદાસ પ્રભુકો નહીં જાને । હંસત ચલે મન મેં ન
રિસાને ॥૮॥ ❀ ૩૭૪ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : યુવતિ કહત કાન્હુ રિસ પાયો । જાન દેહુ સુરકાજ બતાયો ॥૧॥
બાલક આય છુવે કહું ભોજન । ઉનકી પૂજા જાને કો જન ॥૨॥ યહ કહિ કહિ દેવતા
મનાવતિ । ભોગ-સમગ્રી ધરતિ ઉઠાવતિ ॥૩॥ ઉનકી કૃપાતે ગઉ-ગન ગહરે । ઉનકી કૃપા
અન્ન ધન મેરે ॥૪॥ ઉનકી કૃપા પુત્ર ફલ પાયો । દેખહુ સ્યામહિં ખીઝ પઠાયો ॥૫॥
સૂરદાસ પ્રભુ અંતરજામી । બ્રહ્માકીટ આદિકે સ્વામી ॥૬॥ ❀ ૩૭૫ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : નંદ નિકટ તબ ગયે કન્હાઈ । સુનત બાત તહું ઈન્દ્ર-પુજાઈ ॥૧॥
મહર નંદ ઉપનંદ તહાં સબ । બોલ લિયે વૃષભાન મહર તબ ॥૨॥ દીપમાલિકા રચ
રચ સાજત । પોહોપમાલ મંડલી વિરાજત ॥૩॥ વરસ સાતકે કુંવર કન્હાઈ । ખેલત મન
આનંદ બઢાઈ ॥૪॥ ઘર-ઘર દેતિ યુવતિજન હાથા । પૂજા દેખ હંસત વ્રજનાથા ॥૫॥ મો
આગે સુરપતિકી પૂજા । મોતે ઔર દેવ કો દૂજા ॥૬॥ સત સત ઈંદ્ર રોમ પ્રતિ રોમન ।
સત લોગનિ મેરે ઈંક રોમન ॥૭॥ સૂર સ્યામ યે મનસોં બાતેં । લીનો ભોગ બહુત દિન
જાતે ॥૮॥ ❀ ૩૭૬ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : સુરપતિ પૂજા જાન કન્હાઈ । બાર-બાર બૂઝત નંદરાઈ ॥૧॥
કૌન દેવકી કરત પુજાઈ । સો મોસોં તુમ કહો સમુઝાઈ ॥૨॥ મહર કહ્યો તબ કાન્હુ
સુનાઈ । સુરપતિ સબ દેવનકે રાઈ ॥૩॥ તુમ્હરે હિત મેં કરત પુજાઈ । જાતેં તુમ રહો
કુસલ કન્હાઈ ॥૪॥ સૂર નંદ કહિ ભેદ બતાઈ । ભીર બહુત ઘર જાહુ સિખાઈ ॥૫॥ ❀ ૩૭૭ ❀

✓(રાગ-બિલાવલ) : જાહુ ઘરહ બાલહારી તરી । સજ જાઈ સોવહુ તુમ મેરી ॥૧॥ આવત હોં તુમ્હરે પાછે । ભવન જાહુ તુમ મેરે બાછે ॥૨॥ ગોપ લિયે તબ કાન્હ બુલાઈ । મંત્ર કહ્યો એક મન ઉપજાઈ ॥૩॥ આજ એક સપને કોઉ આયો । શંખ ચક્ર ભુજ ચાર બનાયો ॥૪॥ મોસોં યહ કહ કહ સમુઝાયો । યહ પૂજા તુમ કિનહિ સિખાયો ॥૫॥ સૂર સ્યામ કહિ પ્રગટ સુનાયો । ગિરિ ગોવરધન દેવ બતાયો ॥૬॥ ❀ ૩૭૮ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : યહ તબ કહન લગે દિવિરાઈ । ઈન્દ્રહિં પૂજે કૌન બડાઈ ॥૧॥ કોટિ ઈન્દ્ર હમ છિનમે મારે । છિનહિ મેં પુનિ કોટિ સંવારે ॥૨॥ જાકે પૂજે ફલ તુમ પાવો । તા દેવહિં તુમ ભોગ લગાવો ॥૩॥ તુમ આગે બહુ ભોજન ખેહેં । મુંહ માંગ્યો ફલ તુમકો દેહે ॥૪॥ એસો દેવ પ્રકટ ગોવરધન । જાકે પૂજે બાઢે ગોધન ॥૫॥ સમઝ ન પરી યહ કેસી બાની । ગ્વાલ કહી યહ અકથ કહાની ॥૬॥ સૂર સ્યામ યહ સપનો પાયો । ભોજન કૌન દેવહિં ખાયો ॥૭॥ ❀ ૩૭૯ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : માનહુ કહ્યો સત્ય યહ બાની । જો ચાહો વ્રજકી રજધાની ॥૧॥ તો તુમ મુંહ માંગ્યો ફલ પાવહુ । જો તુમ અપને કરન જિમાવહુ ॥૨॥ ભોજન સબ ખેહેં મુંહ માંગે । પૂજત સુરપતિ તિનકે આગે ॥૩॥ મેરી કહી સત્ય કરિ માનહુ । ગોવરધનકી પૂજા ઠાનહુ ॥૪॥ સૂર સ્યામ કહિ કહિ સમુઝાયો । નંદ ગોપ સબકે મન આયો ॥૫॥ ❀ ૩૮૦ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : સુરપતિ પૂજા મેંટ કન્હાઈ । ગોવરધનકી કરત પુજાઈ ॥૧॥ પાંચ દિના લોં કરી મિઠાઈ । નંદ મહર ઘરકી ઠકુરાઈ ॥૨॥ જાકી ઘરની મહરિ યસોદા । અષ્ટસિદ્ધિ નવનિધિ ચહું કોદા ॥૩॥ ઘૃત પક બહુ ભાંતિ પકવાના । વ્યંજન બહુ કો કરે બખાના ॥૪॥ ભોગ અન્ન બહુ ભાંત સજાયે । અપને કુલ સબ અહીર બુલાયે ॥૫॥ સહસ્ર સકટ ભર ભરત મિઠાઈ । ગોવરધનકી પ્રથમે પુજાઈ ॥૬॥ સૂર સ્યામ યહ પૂજા ઠાની । ગિરિ ગોવરધનકી રજધાની ॥૭॥ ❀ ૩૮૧ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : વ્રજ ઘર-ઘર સબ ભોજન સાજત । સબકે દાર બધાઈ બાજત ॥૧॥ સકટ જોર લે ચલે દેવ-બલિ । ગોકુલ વ્રજવાસી સબહિં મિલિ ॥૨॥ દધિ લોંની મધુ સાજ મિઠાઈ । કહાં લગ કહાં સબે બહુતાઈ ॥૩॥ ઘર-ઘરતેં પકવાન ચલાયે । નિકસ ગામકે ગ્વેડેં આયે ॥૪॥ વજવાસી તહું જુરે અપારા । સિંધુ સમાન ન વાર ન પારા ॥૫॥ પેડેં ચલન નહીં કોઉ પાવત । સકટ ભરે સબ ભોજન આવત ॥૬॥ સહસ્ર સકટ ચલેં નંદ મહરકે । ઓર સકટ કિતને ઘર-ઘરકે ॥૭॥ સૂરદાસ પ્રભુ મહિમા સાગર । ગોકુલ પ્રગટે હેં હરિ નાગર ॥૮॥ ❀ ૩૮૨ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : ઈક આવત ઘરતેં ચલ ધાઈ । એક જાત ફિર ઘરહિં સમાઈ ॥૧॥ એક ટેરત એક દોરે આવત । એક ગિરાવત એક ઉઠાવત ॥૨॥ એક કહત આઓ રે ભાઈ । બૈલ દેત હે સકટ ગિરાઈ ॥૩॥ કૌન કાહૂકો કાહિ સંભારે । જહાં તહાં સબ લોગ પુકારે ॥૪॥ કોઉ ગાવત કોઉ નૃત્યત આવે । સ્યામ સખન સંગ ખેલત ભાવે ॥૫॥ સૂરદાસ પ્રભુ સબકે નાયક । જો મન કરે સો કરિબે લાયક ॥૬॥ ❀ ૩૮૩ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : સાજ સિંગાર ચલીં વ્રજનારી । યુવતિન ભીર ભઈ અતિ ભારી ॥૧॥ જગમગાત અંગનિ પ્રતિ ગહનો । સબકે ભાવ દરસ હરિ લહનો ॥૨॥ ઈહિ મિસ દેખનકો સબ આઈ । દેખતિ ઈક ટક રૂપ કન્હાઈ ॥૩॥ યે નહીં જાનત દેવ પુજાઈ । કેવલ સ્યામહિં સોં લો લાઈ ॥૪॥ કો મગ જાત કહાં કો બોલત । નંદસુવનસોં ચિત નહીં ડોલત ॥૫॥ સૂર ભજે હરિ જો જિહિં ભાઉ । મિલત તાહિ પ્રભુ તેહિ સુભાઉ ॥૬॥ ❀ ૩૮૪ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : ગોપ નંદ ઉપનંદ ગયે તહું । ગિરિ ગોવરધન બડે દેવ જહું ॥૧॥
 સિખર દેખ સબ રીઝે મન-મન । ગ્વાલ કહત અતિ હિ અચરજ બન ॥૨॥ અતિ ઊંચો
 ગિરિરાજ વિચારત । કોટિ મદન નિરખત છબિ લાજત ॥૩॥ પહુંચે સકટનિ ભરિ-ભરિ
 ભોજન । કોઉ આયે કોઉ નહિ કહું ખોજત ॥૪॥ તિનકે કાજ અહીર પઠાયે । વિલંબ કરહુ
 જિન તુરત બુલાયે ॥૫॥ આવત મારગ પાવે તિનકો । આતુર વૈ બોલે નન્દ જિનકો ॥૬॥
 તુરત લિવાય તિનહિં તહું આયે । મહર મનહિ અતિ હરખ બઢાયે ॥૭॥ સૂરદાસ પ્રભુ
 તહું અધિકારી । જાનત હેં પૂજા પરકારી ॥૮॥ ❀ ૩૮૫ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : આય જુરે સબ વ્રજકે વાસી । ડેરા પરે કોસ ચૌરાસી ॥૧॥ એક
 ફિરત કહું ઠોર ન પાવત । એતે પર આનંદ બઢાવત ॥૨॥ કોઉ કાહૂસોં વેર ન તાકે ।
 બેઠત મન જહું ભાવત જાકે ॥૩॥ ખેલત હંસત કરત કૌતૂહલ । જુરે લોગ જહું તહાં
 અકૂહલ ॥૪॥ નંદ કહ્યો સબ ભોગ મંગાવહુ । અપ-અપને સબ લે લે આવહુ ॥૫॥ ભોગ
 બહુત વૃષભાનહિં ઘરકો । કહા બરને અતિહિ બાહિરકો ॥૬॥ સૂર સ્યામ જબ આયસુ
 દીનો । વિપ્ર બુલાય નંદ તબ લીનો ॥૭॥ ❀ ૩૮૬ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : તુરત તહાં તબ વિપ્ર બુલાયે । યજ્ઞારંભ તહાં કરવાયે ॥૧॥
 સામવેદ દ્વિજ ગાન કરત તહું । દેખત સુર બિથકે અંબર મહું ॥૨॥ સુરપતિ પૂજા તબહિં
 મિટાઈ । ગિરિ ગોવરધન તિલક ચઢાઈ ॥૩॥ કાન્હ કહ્યો ગિરિ દૂધ ન્હવાવો । બડો દેવતા
 ઈનહિં મનાવો ॥૪॥ ગોવરધન દૂધહિં ન્હવાયે । દેવરાજ કહિ માથ નવાયે ॥૫॥ નયો દેવતા
 કાન્હ પુજાવત । નર-નારી સબ દેખન આવત ॥૬॥ સૂર સ્યામ ગોવરધન ધ્યાયો । ઈન્દ્ર
 દેખ રિસ કરિ તન કાંખ્યો ॥૭॥ ❀ ૩૮૭ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : દેખ ઈન્દ્ર મન ગર્વ બઢાયો । વ્રજલોગન મોકો બિસરાયો ॥૧॥
 અહીર જાતિ ઓછી મતિ કીની । મેરી પૂજા ગિરિકો દીની ॥૨॥ પૂજત ગિરિહિં કહા મતિ
 આઈ । ગિરિ સમેત વ્રજ દેઉં બહાઈ ॥૩॥ દેખોં ઘોં કિતનો સુખ પેહેં । મેરે મારત કૌન
 બચેહેં ॥૪॥ પરખત તબ ઈનકો ક્યોં રાખત । બારંબાર યહેં કહિ ભાખત ॥૫॥ પૂજત
 ગિરિ અતિ પ્રેમ બઢાયે । સપનેકો સુખ લેત મનાયે ॥૬॥ સૂરદાસ સુરપતિકી બાની । વ્રજ
 બોરો પરલયકે પાની ॥૭॥ ❀ ૩૮૮ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : સ્યામ કહ્યો તબ ભોજન લાવો । ગિરિ આગે સબ આન
 ધરાવો ॥૧॥ સુનત નંદ તહું ગ્વાલ બુલાયે । ભોગ સમગ્રી સબે મંગાયે ॥૨॥ ખટરસકી
 બહુ ભાંત મિઠાઈ । અન્નભોગ અતિ હિ બહુતાઈ ॥૩॥ વ્યંજન બહુત ભાંતિ પહુંચાયે ।
 દધિ લોંની મધુ માટ ધરાયે ॥૪॥ દહીંવરા બહુતે પરસાયે । ચંદ હિ સમ પટતર તે
 પાયે ॥૫॥ અન્નકૂટ જૈસો ગોવર્ધન । અરુ પકવાન ધરે ચહું કોદન ॥૬॥ પરસત ભોજન
 પ્રાતહિંતે સબ । રવિ માથેતે ઢરક ગયો અબ ॥૭॥ ગોપન કહ્યો સ્યામ ઈહું આવો ભોગ
 ધર્યો સબ ગિરિહિં જિમાવો ॥૮॥ સૂર સ્યામ આપુન હી ભોગી । આપુહિં માયા આપુહિં
 જોગી ॥૯॥ ❀ ૩૮૯ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : કાન્હ કહ્યો નંદ ભોગ લગાવો । ગોપ મહર ઉપનંદ
 બુલાવો ॥૧॥ નયન મૂંઢ કર જોર મનાવો । પ્રેમસહિત નૈવેદ્ય ચઢાવો ॥૨॥ મનમેં નેક ખટક
 જિન રાખો । દીન વચન મુખતેં તુમ ભાખો ॥૩॥ એસી વિધિ ગિરિ પરસન વ્હેહેં । સહસ્ર
 ભુજા ધર ભોજન બેહેં ॥૪॥ સૂરદાસ પ્રભુ આપુ પુજાવત । યહ મહિમા કેસે કોઉ
 પાવત ॥૫॥ ❀ ૩૯૦ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : સ્યામ કહી સોઈ સબ માની । તબ મનમેં નંદ નિશ્ચય આની ॥૧॥ નયન મૂંદ કર જોર બુલાયે । ભાવ ભક્તિસોં ભોગ લગાયે ॥૨॥ બડે દેવ ગિરિવર સબહીકે । ભોજન કરો કૃપા કરિ નીકે ॥૩॥ સહસ્ર ભુજા ધર દરસન દીનો । વ્રજવાસિન સુખ નયનન લીનો ॥૪॥ ભોજન કરત સબનકે આગે । સુર નર મુનિ સબ દેખન લાગે ॥૫॥ દેખ થકિત સબ વ્રજકી બાલા । દેખત નંદ ગોપ સબ ગ્વાલા ॥૬॥ સૂર સ્યામ જનકે સુખદાઈ । સહસ્ર ભુજા ધર ભોજન ખાઈ ॥૭॥ ❀ ૩૯૧ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : જેવત દેખ નંદ સુખ પાયો । કાન્હ દેવતા પ્રગટ દિખાયો ॥૧॥ વ્રજવાસી ગિરિ જેવંત દેખ્યો । જીવન જન્મ સફલ કરિ લેખ્યો ॥૨॥ લલિતા કહતિ રાધિકા આગે । જેવત કાન્હ નંદ કર લાગે ॥૩॥ મેં જાની હરિકી ચતુરાઈ । સુરપતિ મેંટ આપ બલિ ખાઈ ॥૪॥ ઉત જેવત ઈત બાતનિ પાગે । કહત સ્યામ ગિરિ જેવન લાગે ॥૫॥ મે જો બાત કહી સો આઈ । સહસ્ર ભુજા ધર ભોજન ખાઈ ॥૬॥ ઔર દેવ ઈનકી સરિ નાહી । ઈત બોલત ઉત ભોજન ખાહી ॥૭॥ સૂરદાસ પ્રભુકી યહ લીલા । નંદનંદન વ્રજ છેલ છબિલા ॥૮॥ ❀ ૩૯૨ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : યહ છબિ દેખ રાધિકા ભૂલી । બાત કહતિ સખિયનસોં ફૂલી ॥૧॥ આપુહિ દેવા આપુ પુજેરી । આપુહિ જેવત ભોજન ઢેરી ॥૨॥ ઈક વૃષભાનુ બિલોવનહારી । નામ તાહિ બદરોલા નારી ॥૩॥ તાકી બલિ લઈ ભુજા પસારી । અતિ આતુર જેવત હૈ ભારી ॥૪॥ ઉત ગિરિ સંગ ખાત બલિહારી । બદરોલાકી બલિ રુચિકારી ॥૫॥ સૂરદાસ પ્રભુ જેવનહાર । ગિરિ બપુરેકો કહા અધિકાર ॥૬॥ ❀ ૩૯૩ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : ઈતહિં સ્યામ ગોપન સંગ ઠાઢે । ભોજન કરત અધિક રુચિ બાઢે ॥૧॥ ગિરિ તન શોભા સ્યામ વિરાજે સ્યામહિ છબિ ગિરિવરકી છાજે ॥૨॥ ગિરિવર ઉરહિ પીતાંબર ધારે । મોતિનકી માલા ઉર ભારે ॥૩॥ અંગ ભૂષન સ્વનનિ મનિ કુંડલ । મોર મુકુટ સિર અલકે કુંડલ ॥૪॥ છબિ નિરખત સબ ઘોષકુમારી । ગોવર્ધન છબિ સ્યામ અનુહારી ॥૫॥ સૂરસ્યામ લીલા-રસ-નાયક । જનમ-જનમ ભક્તન સુખદાયક ॥૬॥ ❀ ૩૯૪ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : ભોજન કરત દેવ ભયે પરસન । માંગો નંદ તુમ્હારે જો મન ॥૧॥ ભલી કરી તુમ મેરી પૂજા । સેવક તુમસોં ઔર ન દૂજા ॥૨॥ જો માંગો સોઈ હમ દેહેં । જહાં ભાવ તાહીં પૈ રેહેં ॥૩॥ મેં સેવા વસ ભયો તુમ્હારે । જો ફલ યાહો લેહુ સંવારે ॥૪॥ યહ સુન ચકિત ભયે નર નારી । ભોજન કિયો પ્રથમ હી ભારી ॥૫॥ અબ દેખો મુખ બાત કહત હેં । ઐસો દેવ કહાં ત્રિભુવન હેં ॥૬॥ કાન્હ કહ્યો કહ્યુ માંગો ઈનસોં । ગિરિ-દેવતા દેત પરસનસોં ॥૭॥ સૂર સ્યામ દેવતા આપુ હેં । વ્રજજનકે વે હૈરત તાપ હેં ॥૮॥ ❀ ૩૯૫ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : નંદ કહ્યો કહા માંગે સ્વામી । તુમ જાનત સબ અંતરજામી ॥૧॥ અષ્ટસિદ્ધિ નવનિધિ તુમ દીનો । કૃપાસિંધુ સબ તુમરો કીનો ॥૨॥ કુસલ રહે બલરામ કન્હાઈ । ઈનહિં કારન કરત પુજાઈ ॥૩॥ દેવનકે મનિ ગિરિવર તુમ હો । જહાં તહાં વ્યાપક પૂરન સમ હો ॥૪॥ તુમ હરતા તુમ કરતા ઘરકે । દેખ થકિત નર-નારી નગરકે ॥૫॥ બડો દેવતા સ્યામ બતાયો । પ્રગટ ભયો સબ ભોજન ખાયો ॥૬॥ સૂર સ્યામકે જો મન આવે । સોઈ સોઈ નાના રૂપ બતાવે ॥૭॥ ❀ ૩૯૬ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : માંગ લેહુ કધુ ઓર પદારથ । સેવા સબે ભઈ અબ સારથ ॥૧॥
ફલ માંગ્યો બલરામ કન્હાઈ । યે દોઉ રહેં કુસલ સદાઈ ॥૨॥ ઈનહીતે તુમ હમકો જાન્યો ।
તબ તુમ ગિરિ ગોવર્ધન માન્યો ॥૩॥ કરત વૃથા તુમ ઈન્દ્ર પુજાઈ । મેરી દીની હે
ઠકુરાઈ ॥૪॥ કાન્હ તુમ્હારો મોકો જાને । ઈનકો કહિયો તુમ સબ માને ॥૫॥ ઈન્દ્ર આઈ
ચઢિહેં વ્રજ ઊપર । યહ કહિકે નહીં રાખો ભૂ પર ॥૬॥ નેક કધુ નહીં વાસોં બેહેં । સ્યામ
ઉઠાઈ મોહિ કર લેહેં ॥૭॥ સૂર સ્યામ ગિરિવરકી બાની । વ્રજજન સુનત સત્ય કરિ
માની ॥૮॥ ❀ ૩૯૭ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : કૌતુક દેખત સુર-નર ભૂલે । રોમ-રોમ ગદ્ગદ સબ ફૂલે ॥૧॥
સુર વિમાન સુમનન બરખાયે । જય ધ્વનિ શબ્દ દેવ નર ગાયે ॥૨॥ દેવ કહ્યો
વ્રજવાસિનસોં તબ । પૂજા ભલી કરી મેરી સબ ॥૩॥ જાઓ સબે મિલ સદન કરો સુખ ।
સ્યામ કહત ગિરિ ગોવર્ધન મુખ ॥૪॥ ગ્વાલ કરત અસ્તુતિ સબ ઠાઢે । ભાવભક્તિ ચિત
સબકે બાઢે ॥૫॥ ભુવન જાઓ કહી શ્રીમુખ બાની । ભોજન સેસ સ્યામ કર આની ॥૬॥
બાંટ પ્રસાદ સબનકો દીનો । વ્રજ નારી નર આનંદ કીનો ॥૭॥ સૂર સ્યામ ગોપન
સુખકારી । કહ્યો ચલો વ્રજકો નરનારી ॥૮॥ ❀ ૩૯૮ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : દોઉ કર જોર ભયે સબ ઠાઢે । ધન્ય ધન્ય ભક્તનકે ચાઢે ॥૧॥
તુમ ભોક્તા તુમહી પ્રભુ દાતા । અખિલ બ્રહ્માંડ લોકકે જ્ઞાતા ॥૨॥ તુમકો ભોજન કૌન
કરાવે । હિતકે વસ તુમકો કોઊ પાવે ॥૩॥ તુમ લાયક હમરે કધુ નાહી । સુનત સ્યામ
ઠાઢે મુસકાહીં ॥૪॥ લલિતા સખી દેવતા ચીન્હી । ચન્દ્રાવલિ રાધે કહિ દીન્હી ॥૫॥ દેવ
બડો યહ કુંવર કન્હાઈ । કૃપા જાન હરિ તાહિ ચિન્હાઈ ॥૬॥ સૂર સ્યામ કહિ પ્રગટ
સુનાઈ । ભયે તૃપ્ત ભોજન ગિરિરાઈ ॥૭॥ ❀ ૩૯૯ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : પરસત ચરન ચલત સબ ઘરકો । જાત ચલે સબ ઘોષ
નગરકો ॥૧॥ સુખ સમેત મગ જાત ચલે સબ । દૂની ભીર ભઈ તબતે અબ ॥૨॥ કોઊ
આગે કોઊ પાછે આવત । મારગમે કહું ઠોર ન પાવત ॥૩॥ પ્રથમ હિ ગયે ડગર તિન
પાયે । પાછે લોગન જે પછિતાયે ॥૪॥ ઘર પોહોંયે અબ હી નહિ કોઈ । મારગમે અટકે
સબ લોઈ ॥૫॥ ડેરા પરે કોસ ચોરાસી । ઈતને લોગ જુરે વ્રજવાસી ॥૬॥ પેડે ચલન નહીં
કોઈ પાવત । કિતિક દૂર વ્રજ બૂઝત આવત ॥૭॥ સૂર સ્યામ ગુનસાગર નાગર । નૌતન
લીલા કરી ઉજાગર ॥૮॥ ❀ ૪૦૦ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : કોઉ પહોંયે કોઉ મારગ માંહી । બહુત ગયે ઘર બહુતક
જાહી ॥૧॥ કાહુકે મન કધુ દુઃખ નાહી । અરસ પરસ હુંસ-હુંસે લપટાહી ॥૨॥ આનંદ
કરત સબે વ્રજ આયે । નિકટહિ આઈ લોગ નિયરાયે ॥૩॥ ભીર ભઈ વ્રજ ખોરિ જહોં તહોં
જેસે નદી મિલહિ સાગર મહું ॥૪॥ નર નારી સરિતા સબ આગર । સિંધુ મનો યહ ઘોષ
ઉજાગર ॥૫॥ મથનહાર હરિ રતન કુમારી । લલિતાદિક ચન્દ્રાવલિ પ્યારી ॥૬॥ સૂર સ્યામ
આયે નંદસાલા ॥ પોહોંયે આય ઘરન નર-બાલા ॥૭॥ ❀ ૪૦૧ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : બડો દેવતા કાન્હ પુજાયો । ગ્વાલ ગોપ હુંસ અંકમ લાયો ॥૧॥
કાન્હ ધન્ય ધનિ જસુમતિ જાયો । વ્રજ ધનિ-ધનિ તુમતે કહવાયો ॥૨॥ ધન્ય નંદ જિનિ
તુમ સુત જાયો । ધનિ ધનિ દેવ પ્રગટ દરસાયો ॥૩॥ મોટિ ઈન્દ્રપૂજા ગિરિ પૂજ્યો । પરસન
હમદિ સદા પ્રભુ હૂજ્યો ॥૪॥ કહા ઈન્દ્ર બપુરો કિહિ લાયક । ગિરિ દેવતા સબહિકે
નાયક ॥૫॥ સૂરદાસ પ્રભુકે ગુન એસે । ભક્તન વશ દુષ્ટનકે નેસે ॥૬॥ ❀ ૪૦૨ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : હરિ સબકે મન યહ ઉપજાઈ । સુરપતિ નિદત ગિરિહિ બડાઈ ॥૧॥ વરસ વરસ પ્રતિ ઈન્દ્ર પુજાઈ । કબહું પ્રસન્ન ભયો નહિ આઈ ॥૨॥ પૂજત રહે વૃથાહિ સુરપતિ । સબ મુખ યહ બાની ઘર ઘર પ્રતિ ॥૩॥ બડો દેવ યહ ગિરિ ગોવર્ધન । યહે કહત વ્રજ ગોકુલ પુરજન ॥૪॥ તહાં દૂત સબ ઈન્દ્ર પઠાયે । વ્રજ કૌતુક દેખનકો આયે ॥૫॥ ઘર-ઘર કહત બાત નર નારી । દૂત સુન્યો સો સવન પસારી ॥૬॥ માનત ગિરિ નિદત સુરપતિકો । હંસત દૂત વ્રજલોગન મતિકો ॥૭॥ સૂર સુનત દૂતન રિસ પાયે । ભાગ તુરત સુરલોકહિ આયે ॥૮॥ ❀ ૪૦૩ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : બ્રહ્મ દઈ જાકો ઠકુરાઈ । તેંતીસ કોટિ દેવનકે રાઈ ॥૧॥ ગિરિ પૂજ્યો તિનકો બિસરાઈ । જાતિ મતિ ઇનકે મન આઈ ॥૨॥ સિવ વિરંચિ જાકો કહે લાયક । જાકે હેં મેઘનસે પાયક ॥૩॥ યહ કહતહિ આયે સુરલોકહિ । પોહોંચે જાય ઈન્દ્રકે ઓકહિ ॥૪॥ દૂતન વૈસી જાય સુનાઈ । બૈઠે જહાં સુરનકે રાઈ ॥૫॥ કર જોરે સન્મુખ ભયે આઈ । પૂછ ઉઠે વ્રજકી કુસલાઈ ॥૬॥ દૂતન વ્રજકી બાત સુનાઈ । તુમહિં મેંટ પૂજ્યો ગિરિરાઈ ॥૭॥ તુમહિં નિંદિ ગિરિવરહિં બડાઈ । યહ સુનત રિસ દેહ કંપાઈ ॥૮॥ સૂરસ્યામ યહ બુદ્ધિ ઉપાઈ । જ્યો જાને વ્રજમે જદુરાઈ ॥૯॥ ❀ ૪૦૪ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : ગ્વાલન મોસોં કરી ઢિઠાઈ । મોકો અપની જાતિ દિખાઈ ॥૧॥ તેંતીસ કોટિ સુરનકો રાઈ । તિહું ભુવન ભર ચલત બડાઈ ॥૨॥ સાહિબસોં જો કરે ઢિઠાઈ । તાકો નહિ કોઉ પતિયાઈ ॥૩॥ ઇન અપની પરતીતિ ઘટાઈ । મેરે વૈર કિન બચિહેં જાઈ ॥૪॥ નઈ રીતિ યહ અબહિં ચલાઈ । કાહૂં ઇનહીં દિયો બહકાઈ ॥૫॥ એસી મતિ ઇન અબકે પાઈ । કાકી સરન રહેંગે જાઈ ॥૬॥ ઇન દીનો મોકો બિસરાઈ । નંદ અપની પ્રકૃતિ ગંવાઈ ॥૭॥ જાની બાત બુઢાઈ આઈ । અહીર જાતિ કોઊ ન પત્યાઈ ॥૮॥ માત-પિતા નહીં માને ભાઈ । જાન બૂઝ ઇન કરી ઢિઠાઈ ॥૯॥ મેરી બલિ પરવતહિં ચઢાઈ । ગિરિવર સહ વ્રજ દેહું બહાઈ ॥૧૦॥ સૂરદાસ સુરપતિ રિસ પાઈ । કીડી તન જ્યો પાંખહું આઈ ॥૧૧॥ ❀ ૪૦૫ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : મોકો નિંદિ પર્વતહિં વંદત । ચારા કપટ પંછી જ્યોં ફંદત ॥૧॥ મરનકાલ એસી બુદ્ધિ હોઈ । કછૂ કરત કછુવે વહ જોઈ ॥૨॥ ખેલત ખાત રહત વ્રજ ભીતર । ન્હાને લોગ તનક ધન ઇતર ॥૩॥ સમે સમે બરખોં પ્રતિપાલોં । ઇનકી બુદ્ધિ ઇનહિં અબ ઘાલોં ॥૪॥ મેરે મારત કૌન રાખિહેં । અહીરનકે મન યહે કાષિહેં ॥૫॥ જો મન જાકે સોઈ ફલ પાવે । નીમ લગાઈ આમ કો ખાવે ॥૬॥ વિષકે વૃચ્છ વિષહી ફલ ફલહેં । તામેં દાખ કહો ક્યોં મિલહેં ॥૭॥ અગનિ બરત દેખત કર નાવે । કહા કરે તિહિં અગનિ જરાવે ॥૮॥ સૂરદાસ યહ સબ કોઉ જાને । જો જાકો સો તાકો માને ॥૯॥ ❀ ૪૦૬ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : પર્વત પહેલે ખોદિ બહાઊં । વ્રજકો માર પતાલ પઠાઊં ॥૧॥ ફૂલ ફૂલ જિન પૂજા કીન્હો । નેક ન રાખોં તાકો ચીન્હો ॥૨॥ નંદ ગોપ નયનન યહ દેખે । બડે દેવતાકો મુખ પેખે ॥૩॥ નિંદત મોહિ કરી ગિરિપૂજા । જાસોં કહત ઔર નહિ દૂજા ॥૪॥ ગર્વ કરત ગોવર્ધન ગિરિકો । પરવત માંહિ આહિ કહા કરિકો ॥૫॥ ડુંગરકો બલ ઇનહિં દિખાઊં । તા પાછે વ્રજ ખોદ બહાઊં ॥૬॥ રાખોં નહિં કાહૂં સબ મારોં । વ્રજ ગોકુલકો ખોજ નિવારોં ॥૭॥ કો જાને કહું ગિરિ કહું ગોકુલ । ભૂ પર નહીં રાખોં ઉનકો કુલ ॥૮॥ સૂરદાસ યહ ઈન્દ્રપ્રતિજ્ઞા । વ્રજવાસિન સબ કરી અવજ્ઞા ॥૯॥ ❀ ૪૦૭ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : સુરપતિ કોપ કિયો અતિ ભારે । ફરકત અંધર નયન રતનારે ॥૧॥ ભૂત્ય બુલાયે દે દે ગારી । મેઘન લાવો તુરત હંકારી ॥૨॥ ઈતનો કહત ધાયે સહચારી । અતિ ડરપે તનકી સુધિ હારી ॥૩॥ મેઘવર્ત જલવર્ત બુલાયો । સેના સાજ તુરત લે આવો ॥૪॥ કા પર કોધ કિયો અમરાપતિ । મહા પ્રલય જિય જાનિ ડરે અતિ ॥૫॥ મેઘનસોં યહ બાત સુનાઈ । તુરત ચલો બોલે સુરસાઈ ॥૬॥ સેના સહિત બુલાયે તુમકો । રિસ કર તુરત પઠાયે હમકો ॥૭॥ વેગ ચલો કધુ વિલંબ ન લાવો ॥ હમહિ કહ્યો અબહી લે આવો ॥૮॥ વેગ ચલો કધુ વિલંબ ન લાવો ॥ હમહિ કહ્યો અબહી લે આવો ॥૯॥ મેઘવર્ત સબ સૈન્ય બુલાયે । મહા પ્રલયકે જે સબ આયે ॥૧૦॥ કધુ હરખે કધુ મનહિ સંકાને । પ્રલય આહિ કે હમહિ રિસાને ॥૧૧॥ ચુક પરી હમતે કધુ નાહિ । કહિ કહિ સબ આતુર જાહી ॥૧૨॥ મેઘવર્ત બલવર્ત વારિવર્ત । અનિલવર્ત અનલવર્ત વજ્રવર્ત ॥૧૩॥ બોલત ચલે આપની બાની । પ્રભુ સન્મુખ સબ પહુંચે આની ॥૧૪॥ ગરજ ગરજ ઘહરાત હિ આયે । દેવ દેવ કહિ માથ નવાયે ॥૧૫॥ સૂરદાસ ડરપત સબ જલધર । હમ પર કોધ કિધોં કાહૂ પર ॥૧૬॥ ❀ ૪૦૮ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : ચિતવતહી સબ ગયે ઝુરાઈ । સકુચિ કહ્યો કા પર રિસ પાઈ ॥૧॥ છમા કરો આયસુ હમ પાવે । જા પર કહો તાહિ પર ધાવે ॥૨॥ સેના સહિત પ્રભુ હમહિ બુલાયે । આજ્ઞા સુનત તુરત ઉઠ ધાયે ॥૩॥ એસો કૌન જાહિ પ્રભુ કોપે । જીવ નામ સબ તુમહરેહિ રોપે ॥૪॥ સૂર કહી યહ મેઘન બાની । યહ સુન સુન રિસ કધુક બુઝાની ॥૫॥ ❀ ૪૦૯ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : મેઘનસોં બોલે સુરસાઈ । અહીરન મોસોં કરી ઢિઠાઈ ॥૧॥ મેરી દીની કરત બઝાઈ । જાન બૂઝ મોહિ દિયો ભુલાઈ ॥૨॥ સદા કરત મેરી સેવકાઈ । અબ સેવત પર્વત કહું જાઈ ॥૩॥ યહી કાજ તુમકો હંકરાયે । બલી કરી સેના લે આયે ॥૪॥ વેગ વેગ સબ વ્રજહિ જાવો । પહિલે પર્વત બોદ ઢહાવો ॥૫॥ જબ યહ સુની ઈન્દ્રકી બાની । મેઘનકે મન ધીરજ આની ॥૬॥ સૂરદાસ યહ સુન ઘન તમકે । કાપર કોધ કરત પ્રભુ જમકે ॥૭॥ ❀ ૪૧૦ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : રિસ લાયક તા પર રિસ કીજે । ઈહિ રિસતેં પ્રભુ દેહી છીજે ॥૧॥ તુમ પ્રભુ હમસે સેવક જાકે । એસો કૌન રહત તુમ તાકે ॥૨॥ છિનહિમેં વ્રજ ધોય બહાવે । ડુંગરકો નહિ નાઉં બચાવે ॥૩॥ આપુ છમા કરિયે દેવસાઈ । હમ કરિહેં ઉનકી પહુનાઈ ॥૪॥ યહ સુનકે હરષિત મન કીનો । આદર સહિત પાન કર દીનો ॥૫॥ પ્રથમ હી દેહો પહાર બહાઈ । મેરી બલિ હે ઉન સબ બાઈ ॥૬॥ સૂર ઈન્દ્ર મેઘન સમજાવત । હરખ ચલે ઘન આદર પાવત ॥૭॥ ❀ ૪૧૧ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : આયસુ પાય તુરત હી ધાયે । અપની સેના સબન બુલાયે ॥૧॥ કહ્યો સબન વ્રજ ઉપર આવો । ઘટા ઘોર કર ગગન છિપાવો ॥૨॥ મેઘવર્ત જલવર્તક આગે । ઔર મેઘ સબ પાછે લાગે ॥૩॥ ગરજ ઉઠે વ્રજ ઉપર જાઈ । શબ્દ કિયો આઘાત સુનાઈ ॥૪॥ વ્રજકે લોગ ડરે અતિ ભારી । આજ ઘટા દેખિયત હેં કારી ॥૫॥ દેખત દેખત અતિ અધિકાયો । નેંકહિમેં રવિ ગગન છિપાયો ॥૬॥ એસે મેઘ કબહૂં નહિ દેખે । અતિ કારે કાજર અવરેખે ॥૭॥ સુનો સૂર યે મેઘ ડરાવન । વ્રજવાસી સબ કહત ભયાવન ॥૮॥ ❀ ૪૧૨ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : ગરજ ગરજ વ્રજ ઘેરત આવે । તરપ-તરપ ચપલા ચમકાવે ॥૧॥
નરનારી સખ દેખત ઠાઢે । બાદર યે પરલયકે કાઢે ॥૨॥ દરદરાત ઘડરાત પ્રબલ અતિ ।
ગોપી ગ્વાલ ભયે ઔરે ગતિ ॥૩॥ કહા હોન અબહિં યહ ચાહત । જહૈં તહૈં લોગ યહૈં
અવગાહત ॥૪॥ ખન ભીતર ખન બાહિર આવત । ગગન દેખ ધીરજ બિસરાવત ॥૫॥ સૂર
સ્યામ યહ કરી પુજાઈ । તારે સુરપતિ યઢયો રિસાઈ ॥૬॥ ❀ ૪૧૩ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : ફિરત લોગ જહૈં તહૈં બિતતાને । કો હેં અપને કૌન બિરાને ॥૧॥
ગ્વાલ ગયે જે ધેનુ ચરાવન । તિહિં પયો વન માંઝ પરાવન ॥૨॥ ગાય બચ્છ કોઊ ન સમ્હારે ।
પ્રલયકાલકે જલદ નિહારે ॥૩॥ ભાગે આવત વ્રજ ભીતરકો । વિપતિ પરી અતિ વન
ગ્વાલનિકો ॥૪॥ અંધધુંધ મગ કહું ન સૂઝે । વ્રજ ભીતર વ્રજહીકો બૂઝે ॥૫॥ જૈસે તૈસે વ્રજ
પહિયાનત । અટકરહીં અટકર કર આવત ॥૬॥ ખોજત ફિરત આપને ઘરકો । કહા ભયો
યહ ઘોષનગરકો ॥૭॥ રોવત ડોલત ઘરહિં ન પાવે । ઘર દ્વારે ઘરકો બિસરાવે ॥૮॥ સૂર
સ્યામ સુરપતિ બિસરાયો । ગિરિકે પૂજે યહ ફલ પાયો ॥૯॥ ❀ ૪૧૪ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : યમુના જલહિં ગઈ જે નારી । ડાર ચલી ગાગર સિર
ભારી ॥૧॥ દેખો મેં બાલક કિત છાંડયો । એક કહત ઑંગન દધિ માંડયો ॥૨॥ એક કહત
મારગ નહીં પાવત । એક સ્યામહિં બોલ સુનાવત ॥૩॥ વ્રજવાસી સખ અતિ અકુલાને ।
કાલહિં પૂજ્યો ફલ્યો બિહાને ॥૪॥ કહાં રહે અબ કુંવર કન્હાઈ । ગિરિ ગોવર્ધન લેહો
બુલાઈ ॥૫॥ જેવન સહસ્ર ભુજા ધરિ આવે । અબ દ્વે ભુજ હમકો દિખરાવે ॥૬॥ યે દેવતા
ખાત હી લોંકે । પાછે પુનિ તુમ કૌન કહાં કે ॥૭॥ સૂર સ્યામ સપનો પ્રકટાયો । ઘરકો
દેવ સખન વિસરાયો ॥૮॥ ❀ ૪૧૫ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : ગરજત ઘન અતિહિં ઘડરાવત । કાન્હ સુનત આનંદ બઢાવત ॥૧॥
કૌતુક દેખત વ્રજલોગનકે । નિકટ રહત નિત હી નિજ જનકે ॥૨॥ ઈક સેંતત ઘરકે સખ વાસન ।
લીને ફિરત ઘરહી કે પાસન ॥૩॥ એક કહત જિયકી નહીં આસા । દેખત સબે દષ્ટકે નાસા ॥૪॥
સૂર સ્યામ જાનત યે ગાંસા । કહ પાની કહ કરે હુતાસા ॥૫॥ ❀ ૪૧૬ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : મેઘવર્ત મેઘન સમઝાવત । બાર-બાર ગિરિતનહિં બતાવત ॥૧॥
પરવત પર બરસો તુમ જાઈ । યહૈં કહી હમકો સુરરાઈ ॥૨॥ એસે દેહો પહાર બહાઈ ।
નાઉ રહે નહીં દૌર જનાઈ ॥૩॥ સુરપતિકી બલિ ઈન સખ ખાઈ । તાકો ફલ પાવે
ગિરિરાઈ ॥૪॥ જેવત કાલ્હી અધિક રુચિ પાઈ । સલિલ દેહુ જિતિં તૃષા બુઝાઈ ॥૫॥
દિના ચાર રહતે જંગ ઊપર । અબ ન રહન પાવે યા ભૂપર ॥૬॥ સૂર મેઘ સુરપતિહિં
પઠાયે । વ્રજકે લોગન તુમહિં બિહાયે ॥૭॥ ❀ ૪૧૭ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : બરખત હેં ઘન ગિરિકો ઊપર । દેખ-દેખ વ્રજલોગ કરત
ડર ॥૧॥ વ્રજવાસી સખ કાન્હ બતાવત । મહાપ્રલય જલ ગિરિહિં ઢહાવત ॥૨॥ ઝરહરાત
ઝરપત ઝર લાવત । ગિરિહિં ઘોઈ વ્રજ ઊપર આવત ॥૩॥ વિકલ દેખ ગોકુલકે વાસી ।
દરસ દિયો સખકો અવિનાસી ॥૪॥ અવિનાસીકે દરસન પાયે । તબ સખ મન પરતીત
બઢાયે ॥૫॥ નંદજસોદા સુત હિત જાને । ઔર સબે મુખ અસ્તુતિ ગાને ॥૬॥ કરપત ગિરિ
બરખત વ્રજ ઉપર સો જલ જહાં તહાં ભૂ ઉપર ॥૭॥ સૂરદાસ પ્રભુ રાખ લેહુ અબ ।
જૈસે રાખે આઘાવદન તબ ॥૮॥ ❀ ૪૧૮ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : રાખિ લેહો ગોકુલ વ્રજનાયક । તુમહી પૂરન બ્રહ્મ સબ લાયક ॥૧॥ તુમ બિન કૌન સહય હમારે । નંદસુવન અબ સરન તિહારે ॥૨॥ સરન-સરન સબ વ્રજજન બોલે । ધીર-વચન દે લે દુઃખ મોલે ॥૩॥ યહ બોલે હંસિ કૃષ્ણ મુરારી । ગિરિ કર ધરિ રાખો નર-નારી ॥૪॥ સૂર સ્યામ ચિતયે ગિરિવર તન । વિકલ દેખ ગો ગોસુત વ્રજજન ॥૫॥ ❀ ૪૧૯ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : ગોવર્ધન લીનો ઉચકાઈ । દેખ વિકલ નર નારી કન્હાઈ ॥૧॥ અપને સુખ વ્રજજન વિતતાયે । બૂંદ બહુત વ્રજ પર બરખાયે ॥૨॥ વે ડરપત ઔર હરષત મન મન । રાખે રહે જહાં તહાં વ્રજજન ॥૩॥ ધરિક દેખ મનહિં સુખ દીનો । વામ ભુજા ગિરિવર ધર લીનો ॥૪॥ સૂર સ્યામ ગિરિ કર ધર રાખ્યો । ધીરજ વચન સબનસોં ભાખ્યો ॥૫॥ ❀ ૪૨૦ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : સ્યામ ધર્યો ગિરિ ગોવર્ધન કર । રાખ લિયે વ્રજકે નારી નર ॥૧॥ ગોકુલ વ્રજ રાખ્યો સબ ઘર ઘર । આનંદ કરત સબે તાહીં તર ॥૨॥ બરષત મૂસલધાર મઘવાવર । બૂંદ ન આવત નેકહુ ભૂ પર ॥૩॥ ધાર અખંડિત બરષત ઝર-ઝર । કહત મેઘ ધોઓ વ્રજ ગિરિવર ॥૪॥ સલિલ પ્રલયકો ટૂટત તર-તર । બજત શબ્દ બાદરકો ઘર-ઘર ॥૫॥ વે જાનત જલ જાત હૈ દર-દર । બીચહિ જરત જાત જલ અંબર ॥૬॥ સૂરદાસ પ્રભુ કાન્હ ગર્વહર । હરષત કહત ગયો ગિરિકો જર ॥૭॥ ❀ ૪૨૧ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : બોલ લિયે સબ ગ્વાલ કન્હાઈ । ટેકો ગિરિ ગોવર્ધનરાઈ ॥૧॥ આન સબે મિલ હોહુ સહાઈ । હંસત દેખ બલરામ કન્હાઈ ॥૨॥ લકુટ લિયે કર ટેકત જાઈ । કહત પરસ્પર લેહુ ઉઠાઈ ॥૩॥ બરખત ઈન્દ્ર મહા ઝર લાઈ । અતિ જલ દેખ સખા ડર પાઈ ॥૪॥ નંદનંદન બિન કો ગિરિ ધારે । એસે બલ બિન કૌન સમ્હારે ॥૫॥ નખતે ગિરિ કૌન પુનિ રાખે । બાર-બાર રહિ-રહિ યહ ભાખે ॥૬॥ સૂરસ્યામ ગિરિવર કર લીનો । બરખત મેઘ ચકિત મન કીનો ॥૭॥ ❀ ૪૨૨ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : બાત કહત આપસમેં બાદર । ઈન્દ્ર પઠાયે હમ કરિ આદર ॥૧॥ અબ દેખત કછુ હોત નિરાદર । બરષિ-બરષિ ઘન ભયે મન કાદર ॥૨॥ ખીઝત મેઘ કહત સબહી સોં બરિષ કહા કીન્હોં તબહી સોં ॥૩॥ મહાપ્રલયકો જલ કહું રાખત । ડાર દેહો વ્રજ પર કહા તાકત ॥૪॥ કોધ સહિત બરષન ફિર લાગે । વ્રજવાસી આનંદ અનુરાગે ॥૫॥ ગ્વાલ કહત ધન્ય ધન્ય કન્હેયા । વામ ભુજા ગિરિ લિયો ઉઠેયા ॥૬॥ સૂર સ્યામ તુમ સર કોઉ નાહી । બરષત ઘન ગિરિ દેખ ખિસ્યાઈ ॥૭॥ ❀ ૪૨૩ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : પ્રલય મેઘ લે આયે બાને । આપુસ હી મેં સબે રિસાને ॥૧॥ સાત દિવસ જલ બરષિ સિરાને । ચકિત ભયે તન સુરત ભુલાને ॥૨॥ ફિર દેખત જલ કહાં ઢરાને । મહા પ્રલયકે સબ નિઝરાને ॥૩॥ જોર-જોર બાદર બિતતાને । બૂંદ નહીં ઘન નેકુ બચાને ॥૪॥ જલદ અપનકો ધિક કર માને । ફિર સબ ચલે અતિહિં વિકલાને ॥૫॥ સૂરસ્યામ ગોવર્ધન રાને । મૂરખ ઈન્દ્ર અજહું નહીં જાને ॥૬॥ ❀ ૪૨૪ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : મેઘ ચલે મુખ ફેર અમરપુર । કરી પુકાર જાઈ આગે સુર ॥૧॥ સ્મરતે ટૂટ ગયે સબકે ઉર । જલ બિન ભયે સબે ઘન ધૂંધર ॥૨॥ કે મારો કે સરન ઉબારો । હમમેં કહા રહ્યો અબ ગારો ॥૩॥ જહું તહું બાદર રોવત બોલે । સ્મ અપનો પ્રભુ આગે બોલે ॥૪॥ સાત દિવસ નહીં મિટી લગારા । બરષ્યો સલિલ અખંડિત ધારા ॥૫॥ મહા

પ્રલય જલ નેકું ન ઉગયો । વ્રજવાસિન નીકેં અબ નિદ્યો ॥૬॥ વૈસોઈ ગિરિ વૈસે વ્રજવાસી ।
નેકું બૂંદ નહીં ધરની પ્રકાસી ॥૭॥ સૂર સુનત સુરપતિ હિં ઉદાસી । દેખ્યો યોં આયે જલ-
રાસી ॥૮॥ ❀ ૪૨૫ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : ચકિત ભયો વ્રજ બાત સુનાઈ । પુનિ પુનિ બૂઝત મેઘ
બુલાઈ ॥૧॥ કહોં ગયો જલ પ્રલયકાલકો । કહા કહેં સબ તન બેહાલકો ॥૨॥ કહા કરેં
અપનો બલ કીનો । વ્યાકુલ હોય રોય તબ દીનો ॥૩॥ દંડ એક બરષેં મન લાઈ । પૂરન
હોત ગગન લોં આઈ ॥૪॥ પરવતમેં કોઉ હે અવતારા । સુરપતિ મનમેં કરત વિચારા ॥૫॥
સૂર ઈન્દ્ર સુરગન હુંકરાયે । આજ્ઞા સુનત તુરત સબ આયે ॥૬॥ ❀ ૪૨૬ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : સુરપતિ આગે ભયે સબ ઠાઢે । ચિંતા સબહિનકે મન બાઢે ॥૧॥
કોન કાજ સુરરાજ બુલાયે । સકુચ સહિત પૂછત સબ આયે ॥૨॥ કહા કહોં કછુ કહત
ન આવે । મેઘનકી ગતિ સુરનિ બતાવે ॥૩॥ વ્રજવાસી મોકો બિસરાયો । ભોજન લે સબ
ગિરિહિં ચઢાયો ॥૪॥ મોકો મેંટ પરવતહિં થાપ્યો । તબ મેં થરથરાઈ રિસ કાંપ્યો ॥૫॥
સૂરદાસ યહ સુરન સુનાઈ । તા કારન તુમ લિયે બુલાઈ ॥૬॥ ❀ ૪૨૭ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : સુરન કહી સુરપતિકે આગે । સનમુખ કહત સકુચ હમ
લાગે ॥૧॥ સકુચ ત કિત સો બાત સુનાવો । નીકે કરિ મોક સમુઝાવો ॥૨॥ નીકી ભાંત
સુનો સુરરાઈ । વ્રજમેં બ્રહ્મ પ્રગટ ભયે આઈ ॥૩॥ તુમ જાનત જબ ધરની પુકારી । પાપહિં
પાપ ભઈ અતિ ભારી ॥૪॥ પોઢે સેષ સંગ શ્રી પ્યારી । તે વ્રજ ભીતર હેં વપુ ધારી ॥૫॥
બ્રહ્મ કથા કહી આદિ પસારી । તિનસોં તુમ કીની અધિકારી ॥૬॥ સૂરદાસ પ્રભુ
ગિરિવરધારી । યહ સુન ઈન્દ્ર ડયોં મન ભારી ॥૭॥ ❀ ૪૨૮ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : યહ મોકો તબહીં ન સુનાઈ । મેં બહુતે કીની અધમાઈ ॥૧॥
પૂરન બ્રહ્મ રહે વ્રજ આઈ । સુરન કહી નહિં કરી ભલાઈ ॥૨॥ આજ કહ્યો જબ મહત
ગંવાઈ । કાહૂ મોહિ સુધિ ન દિવાઈ ॥૩॥ યહ સુન અમર ગયે સરમાઈ । સુનો રાજ
હમ જાન ન પાઈ ॥૪॥ અબ સુનિયે આપન મન લાઈ । વ્રજહિં ચલો નહિં ઔર
ઉપાઈ ॥૫॥ વે હેં કૃપાસિંધુ કરુનાકર । છમા કરેંગે શ્રી સુંદર વર ॥૬॥ ઔર કછુ મનમેં
જિન આનો । હમ જો કહેં સત્ય કર માનો ॥૭॥ સૂર સુરન યહ બાત સુનાઈ । સુરપતિ સરન
ચલ્યો અકુલાઈ ॥૮॥ ❀ ૪૨૯ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : જબ જાન્યો વ્રજ દેવ મુરારી । ઉતર ગઈ સબ ગર્વ-ખુમારી ॥૧॥
વ્યાકુલ ભયો ડયોં જિય ભારી । અનજાને કીની અધિકારી ॥૨॥ બેઠ રહેતેં નહિં બન
આવે । એસો કો જો મોહિ બચાવે ॥૩॥ બાર બાર યહ કહિ પછિતાવે । જાઉં સરન બલ
મનહિં ધરાવે ॥૪॥ જાય પરોં ચરનન સિર ધારોં । કે મારો કે મોહિ ઉબારો ॥૫॥ અમરન
કહ્યો કરો અસવારી । ઐરાવતકો લેહુ હુંકારી ॥૬॥ સૂર સરન ચલ્યો સુરપતિ ધાઈ । લિયે
અમરગન સંગ લગાઈ ॥૭॥ ❀ ૪૩૦ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : કરત વિચાર ચલ્યો સન્મુખ વ્રજ । લટપટાત પગ ધરત ધરનિ
ગજ ॥૧॥ કોટિ ઈન્દ્ર જાકે રોમન રજ । વ્રજ અવતાર લિયો માયા તજ ॥૨॥ ઉતર ગગન
ભૂમિ પર આયે । વ્રજવાસી સબ દેખન ધાયે ॥૩॥ ચકિત ભયે સબ મનહિં ભ્રમાયે । યે
ઘોં કોન કહોંતેં આયે ॥૪॥ કહત સુની લોગનિ મુખ બાતા । યેઈ હેં સુરપતિ સુરત્રાતા ॥૫॥
દેખિ સૈન વ્રજ લોગ સંકાત । યે આયો કીને કછુ ઘાત ॥૬॥ સૂર સ્યામકો જાય સુનાયો ।
સુરપતિ સૈન સાજિ વ્રજ આયો ॥૭॥ ❀ ૪૩૧ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : નિકટ જાન ત્યાગ્યો વાહનકો । વ્રજ બાહિર રાખ્યો તાહિનકો ॥૧॥ સકુચત ચલ્યો કૃષ્ણકે સન્મુખ । કછુ આનંદ કછુક મનમેં દુઃખ ॥૨॥ પયો ધાઈ ચરનન સિર નાઈ । કૃપાસિંધુ રાખો સરનાઈ ॥૩॥ કિયે અપરાધ બહુત બિન જાને । પ્રભુ ઉઠાઈ લિયે મુસિકાને ॥૪॥ શ્રીમુખ કહ્યો ઉઠો સુરરાજ । વદન ઉઠાઈ સકત નહી લાજ ॥૫॥ યે દિન વૃથા ગયે બેકાજ । જાન્યો તુમકો નહી વ્રજરાજ ॥૬॥ સૂર સ્યામ લીનો ઉર લાઈ । અસરન સરન નિગમ યહ ગાઈ ॥૭॥ ❀ ૪૩૨ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : હૈંસ-હૈંસ કહત કૃષ્ણ મુખ બાની । હમ નાહિન રિસ તુમ પર આની ॥૧॥ તુમ કત અતિ સંકા જિય માની । ભલી કરી વ્રજ બરખ્યો પાની ॥૨॥ યહ સુન ઈન્દ્ર અતિહિ સકુચાન્યો । વ્રજ અવતાર નહીં મેં જાન્યો ॥૩॥ રાખ લેહુ ત્રિભુવનકે નાથા । નહિં મોતેં કોઉ ઓર અનાથા ॥૪॥ ફિર ફિર ચરન ધરત લે માથા । છમા કરો રાખો મોહિ સાથા ॥૫॥ રવિ આગે બદ્યોત પ્રકાસા । મનિ આગે જ્યોં દીપક નાસા ॥૬॥ કોટિ ઈન્દ્ર રચિ કોટિ વિનાસા । મો ગરીબકી કેતિક આસા ॥૭॥ દીન વચન સુન ભવકે વાસા । છમા કરો જલ પયો હુતાસા ॥૮॥ અમરાપતિ ચરનન તર લોટત । રહી નહી ઉરમે કછુ ખોટત ॥૯॥ ઉભય ભુજા કરિ લિયો ઉઠાઈ । સુરપતિ સીસ અભય કરનાઈ ॥૧૦॥ હૈંસિ દીની પ્રભુ લોક બઝાઈ । શ્રીમુખ કહ્યો કરો સુખ જાઈ ॥૧૧॥ જય જય ધ્વનિ સબ દેવન ગાઈ । ધન્ય ધન્ય જનકે સુખદાઈ ॥૧૨॥ સિવ વિરંચિ સનકાદિક નારદ । ગૌરી સુત દોઉ સંગ સારદ ॥૧૩॥ રવિ સસિ વરુન અનલ જમરાજ । આજ ભયે પૂરન સબ કાજ ॥૧૪॥ અસરન સરન સદા તુમ બાનો । યહ લીલા પ્રભુ તુમહી જાનો ॥૧૫॥ માતાસોં સુત કરે ઢિઠાઈ । માતા ફિરિ તાકો સુખદાઈ ॥૧૬॥ જ્યોં ધરની હલ ખોટિ વિનાસે । સનમુખ સતગુન ફલહિં પ્રકાસે ॥૧૭॥ કર કુઠાર લે તરુહિં ગિરાવે । યહ કાટે વહ છાયા છાવે ॥૧૮॥ જૈસે દસન જીભ દલિ જાઈ । તબ કાસોં સો કરે રિસાઈ ॥૧૯॥ ધનિ વ્રજ ધનિ ગોકુલ વૃન્દાવન । ધનિ જમુના ધનિ લતા કુંજવન ॥૨૦॥ ધન્ય નંદ ધનિ જનની યસોદા । બાલકેલિ પ્રભુ કરે સમોદા ॥૨૧॥ સુન અસ્તુતિ મન હરખ બઢાયો । સાધુ-સાધુ કહુ સુરન સુનાયો ॥૨૨॥ તુમહિ જાય જબ મોહિ જગાયો । તુમરે કાજ દેહ ધર આયો ॥૨૩॥ તુમહિં રાખ અસુરનિ સંહારોં । તનુ ધર ધરની ભાર ઉતારોં ॥૨૪॥ આવત જાત બહુત સ્રમ પાયો । જાવો ભવન કરિ કૃપા પઠાયો ॥૨૫॥ કર સિર ધાર્યો ધર ચલે દેવગન । પહુંચે અમરલોક આનંદમન ॥૨૬॥ યહ લીલા સુર ધરનિ સુનાઈ । ગાઈ ઉઠીં સુરનારી વધાઈ ॥૨૭॥ અમરલોક આનંદ ભયો સબ । હરખ સહિત સુરપતિ આયે જબ ॥૨૮॥ સૂરદાસ સુરપતિ અતિ હરખ્યો । જય જય ધ્વનિ સુમનન વ્રજ બરખ્યો ॥૨૯॥ ❀ ૪૩૩ ❀

(રાગ-બિલાવલ) : હરિ કરતે ગિરિરાજ ઉતાર્યો । સાત દિવસ જલ પ્રલય
 સંભાર્યો ॥૧॥ ગ્વાલ કહત કેસે ગિરિ ધાર્યો । કેસે સુરપતિ ગર્વ નિવાર્યો ॥૨॥ વજ્રધ
 જલ બરખ સિરાન્યો । પયો ચરન જબ પ્રભુ કરિ જાન્યો ॥૩॥ યહ કરતૂત કરત તુમ કેસે ।
 હમસોં સદા રહત હો તેસે ॥૪॥ હમ હિલિમિલિ તુમ ગાય ચરાવત । નંદ-જશોદા સુવન
 કહાવત ॥૫॥ દેખ રહીં સબ ઘોષ-કુમારી । કોટિ કામ છબિ પર બલિહારી ॥૬॥ કર
 જોરતી રવિ ગોદ પસારે । ગિરિવરધર પતિ હોઉ હમારે ॥૭॥ એસો ગિરિ ગોર્વધન ભારી ।
 કબ લીનો કબ ધર્યો ઉતારી ॥૮॥ તનક તનક ભુજ તનક કન્હારી । યહ કહ ઉઠી યસોદા
 માઈ ॥૯॥ કેસે પરવત લિયો ઉઠાઈ । ભુજ ચાંપતિ ચૂમતિ બલિ જાઈ ॥૧૦॥ બારંબાર
 નિરખી પછિતાઈ । હંસત દેખિ ઠાઢે બલ ભાઈ ॥૧૧॥ ઈનકિ મહિમા કાહુ ન પાઈ ।
 ગિરિવર ધર્યો યહ બહુતાઈ ॥૧૨॥ ઈક ઈક રોમ કોટિ બ્રહ્માંડા । રવિ સસિ ગગન ધરની
 નવખંડા ॥૧૩॥ ઈહિ વ્રજ જન્મ લિયો કે બારા । જહાં તહાં જલ થલ અવતારા ॥૧૪॥
 પ્રગટ હોત ભક્તનકે કાજા । બ્રહ્મા-કીટ સબનકે રાજા ॥૧૫॥ જહું જહું ગાઢ પરે તહું
 આવે । ગરુડ છાંડિ તા સનમુખ ધાવે ॥૧૬॥ વ્રજહીમેં નિત કરત વિહારન । જસુમતિ ભાવ
 ભક્તિ હિત કારન ॥૧૭॥ યહ લીલા ઈનકો અતિ ભાવે । દેહ ધરત પુનિ-પુનિ
 પ્રગટાવે ॥૧૮॥ નેંકુ તજત નહિં વ્રજ-નર-નારી । ઈનકે સુખ ગિરિ ધરત મુરારી ॥૧૯॥
 ગર્વવંત સુરપતિ ચઢિ આયો । વામ કરજ ગિરિ ટેકિ દિખાયો ॥૨૦॥ એસે હેં પ્રભુ ગર્વ-
 પ્રહારી । ભુજ ચૂમતિ જસુમતિ મહતારી ॥૨૧॥ યહ લીલા જો નિત પ્રતિ ગાવે । આપુન સિખ
 ઔરન સિખરાવે ॥૨૨॥ સુને સુને સિખે પઢ મનમેં રાખે । પ્રેમસહિત પુનિ મુખતેં
 ભાખે ॥૨૩॥ ભક્તિ મુક્તિકી કેતિક આસા । સદા રહત હરિ તિનકે પાસા ॥૨૪॥ ચતુરાનન
 જાકો જસ ગાવત । સેસ સહસ્રમુખ જાહિ બખાનત ॥૨૫॥ આદિ અંત કોઊ નહિં પાવે । જાકો
 નિગમ નેતિ નેતિ ગાવે ॥૨૬॥ સૂરદાસ પ્રભુ સબકે સ્વામી । સરન રાખ મોહિ
 અંતરજામી ॥૨૭॥

❖ ૪૩૪ ❖

कीर्तन संग्रह - ५ भाग २
२२२ लीला के पद

किर्तन-१

१६ ३ आज

कहा संभ्रमहे तुमारे घर तात । गोपसबै करत काज आनंद न स
मात ॥ १ ॥ हाथजोर ठाढे हरि पूछतहैं आय । मोसों यह बात कहो
बाबा ब्रजराज ॥ २ ॥ बोले नंदराय देव इंद्रहि बलिदेहैं । वरसे जल नि-
पजे नाज वरषलों सुख पैंहैं ॥ ३ ॥ बहुत घोस भये करत हे हम पूजा
सबकोय । अबजो हम छांड देंहि तो न भलो होय ॥ ४ ॥ बोले हरि सु-
नो तात बात एक मेरी । कर्मके बल सबें होंइ मिलि सुभाय हेरी ॥ ५ ॥
कर्मके आधीन देव कहो कहा करिहैं । ताको कलु चलिहे नहि कर्म बि-
न न सरिहैं ॥ ६ ॥ जो तुम जगदीश जान पूजतहों याही । यासों हमें का-
ज कहा गौचारन जाही ॥ ७ ॥ गिरि कानन वसतहे हम पूजें ता ईश ।
सो तो द्विज देव गाय ठाकुर जगदीश ॥ ८ ॥ गोवर्द्धन पुजो ओर देहो
विप्रन गाय । अपों बलि देहो दान घेनु तृण चराय ॥ ९ ॥ करवाओ पा-
क विविध युवती जन बुलाय । खीर आदि सूप अंत सबे विधि बनाय
॥ १० ॥ ओढ्यो संयाव पूवा चुकलीदे आदि । रखवाओ दूध सबें खरचो
जिन वादि ॥ ११ ॥ पर्वतकों बलि देहो द्विज पूजि गाय खिलाय । गिरिकी
करो शकट जोर परिक्रमा जाय ॥ १२ ॥ भूषण बहु मोल सबें वसन तन
बनाय । हसत खेलत गावत गिरि देखो फिर आय ॥ १३ ॥ मेरोतो
मतो यह सुनहो ब्रजराज । भावें तो कीजेजू मेरो यह काज ॥ १४ ॥
जैसे हरि कह्यो सबन तेसेही कीयो । रूपबडो धरकें बलिखात दरशदीयो
॥ १५ ॥ सबहिन संग पायपरे मोहन निजरूप । दीनी प्रतीत सबे गो-
कुलके भूप ॥ १६ ॥ हरिस्वरूप फलले सब अपने ब्रज आये । निज
कर ब्रजवासी हरि फेर ब्रजवसाये ॥ १७ ॥ कोपि इन्द्र पठये मेघ वर
सो दिनसात । गिरिधर ब्रजवासी सब राखलिये दुख्यात ॥ १८ ॥ देख
रूप आनंदमें भूख प्यास भुलाई । वरखतहे कहां मेघकाहु न सुधपाई
॥ १९ ॥ सात घोस ठाढे हरिनेकु न पग हलायो । एसो ब्रजवासिन यह भा-
ग्यनते पायो । २० । सुरपतिको गर्व गयो रह्यो अतिखिस्याई । उधर गयो
मेघ सबे उदयोरवि आई ॥ २१ ॥ बोले प्रभु निकसो सब बाहिर रह्यो मेह
। निडर भये फिरो सबे करोजिन संदेह ॥ २२ ॥ राख्यो गिरि भूमि ऊपर
भेदे ब्रजवासी । पायो अति परमानंद गोकुल सुखरासी ॥ २३ ॥ प्रेमभरी

व्याकुल रहै चुंबत मुखमाई । वारंवार बालकके करकी बलिजाई ॥ २४ ॥
 हरखत ब्रजवासी सब आये घर फेरी । निशदिन वे जीवतहें सुंदर मु-
 ख हेरी ॥ २५ ॥ पछतानो इन्द्र कामधेनु संग लायो । अपनो अपसाध
 पाय पर क्षमा करायो ॥ २६ ॥ कीनो अभिषेक तहां गगजल आनी ।
 पेरावत शूढहुंते अपने प्रभुजानी ॥ २७ ॥ गोविंद यह नामध्यों
 आप भयोदास । मेरो सब गर्व गयो पायो में त्रास ॥ २८ ॥ हरिको
 अभिषेक होत सबनि वेर दूख्यो । गोविंद यह नामलेत सहजदोष
 छूख्यो ॥ २९ ॥ यह लीला अति अद्भूत रसिक होय गावे । अन्य
 भजन छांड चरण हरिजूके पावे ॥ ३० ॥ ४ सिखवत
 मोहन नंदको तुम पूजो श्री गिरिराज ॥ ध्रु० ॥ गोप सबे दिस दा
 हिने वाम दिसहि ब्रजनार । कोन भांत ठाडे भए सो वरवत वचन उ
 चार ॥ १ ॥ श्रीनंदरानी प्रथम युवतिन संग किरति जान । उपवंदा
 दिककी घरनि यशोमति पाछें मान ॥ २ ॥ वरसानेकी महेरी जे कीर
 ति पाछें मान । वृद्ध तियनको यूथ जे यह विधि ठाडे जान ॥ ३ ॥ की
 रति ढिंग वृषभानजा ठाडी मन आनंद । नवकिशोरी यूथ सब निरख
 त गोकुलचंद्र ॥ ४ ॥ ललितादिक चंद्रावली ब्रजमंगलको साथ । मुदि
 त चित ठाडी भई निरखत गोपीनाथ ॥ ५ ॥ दक्षिण दिश ब्रजराजजू
 उपनंदादिक गोप । आनंदित मिल यूथ यह सबहिनके मन ओष ॥
 ॥ ६ ॥ भूप गोप वृषभानजू ढिंग ठाडे बलराम । सखा यूथ सुबलादि
 क सब मुख्य तहां श्रीदाम ॥ ७ ॥ तिन ढिंग ब्रज प्रकरसबे तिनढिंग
 सगरेजाय । और गोप बहुरंग बने इतउतको समुदाय ॥ ८ ॥ मानसी
 गंगा जल कलश भरवाये सब ग्वाल । धौरी पयकी गागर ले ठाडी ब्रज-
 बाल ॥ ९ ॥ केसर चंदनसों भरे लाये कनक कचोल । धूप दीप लाये
 कितेक सगरी सोंज अतोल ॥ १० ॥ हांडी कनवारेनकी रंजित हरदी
 रंग । लाईहैं सब ब्रजवधू भरभर भाव उमंग ॥ ११ ॥ कुनवारेनकी झाल
 सब लाय धरी एकांत । पटवसननमें बांधके गनियन परत अनंत ॥
 ॥ १२ ॥ सरस मलैया सहित ले ओढ्यो दूध सुवास । तामें मिश्री बहु
 पूरी मेवा सहित मिठास ॥ १३ ॥ भर चपटनमें हेतसों ठाडे पता पलास ।
 पीवैगै गिरिराजजू मोहन सहित विलास ॥ १४ ॥ बहुत पना गागर-
 भरी ले आई ब्रजनारी । तामें बहुत सुगंधसों राखे सरस सँवारि ॥
 ॥ १५ ॥ केसर रंगसों रंगके उपरेंनाजु सुवास । ग्वाल गवैयन देनकों ध-
 र राखे तिहि पास ॥ १६ ॥ सब समाज जबहै चुक्यो तब बोले नंदलाल ।
 बावाजी गिरि पुजिये सगरे बोल गुवाल ॥ १७ ॥ मानसीगंगा कलशसों

357-2

गोवर्धनहि न्हाय । धौरी पयकी गागर सिरपर सब ढरकाय ॥ १८ ॥ पु-
न जल सकल न्हायके कीने स्वच्छपखार । केसर चंदन अरगजा सब
अंगनमें डार ॥ १९ ॥ धूप दीप बहु विध किये कुनवारेंनकी झाल । धरत
भोग बहु भातसों ले आवत ब्रजवाल ॥ २० ॥ ओटयोचपटन दुध सरस
कलशन पतापलास । साज सोंज सगरीधरी गोवर्धनके पास ॥ २१ ॥ सब

॥ मग्री भोग धर तुलसीदल अरपाय । करजोरें विनतीकरें नंद यशोदा
॥ २२ ॥ धरी एक पाछें नंदजु बीरा डला मगाय । भोग अरोग चुके
तब गिरिवर तब जलसों अचवाय ॥ २३ ॥ तब मोतिनकी आरती आप करी
नंदराय । बीरादे गरे माल धरि पीतांबरहि उढाय ॥ २४ ॥ ब्रजभांमिन गा-
न लगी तबही गाय बुलाय । सुबल तोक श्रीदामसों कह्यो खिलावन गा-
य ॥ २५ ॥ सुबल तोक मधु मंगला और सकल मिल ग्वाल । धौरी
धनु खिलावही निरखत श्रीगोपाल ॥ २६ ॥ तब सब ग्वालन बोल
हं डिया दीनी हाथ । पीठ थाप पीरो बसन बांध्यो उनके माथ ॥ २७ ॥
कीर्तनियन सब बोलकें मलरा तिनहिं दिवाय । पीठथाप उनकी दई
ब्रजभूपति नंदराय ॥ २८ ॥ तब सबहिन आसीस दियो ब्रजपति गि-
रिधरलाल । युगयुग राजकरो ब्रजमें नित्य बोलीहैं ब्रजवाल ॥ २९ ॥
ओटयो चपटन दूधसों ग्वाल लिये बुलवाय । पता पतूखनसो पियें प्या-
वतहैं ब्रजराज ॥ ३० ॥ तब जल ग्वालन छिरककें पूर्यो हरदी पद्म ।
तापर तृण बीडाधरें कयों भातको सद्य ॥ ३१ ॥ निखरो पूरे गोपिका
सखरों पूरे गोप । उत्सवके आनंदसों सबहिनके मन ओप ॥ ३२ ॥ बी-
रापर सेत चांदनी दीनी सरस बिछाय । भरभर लावत भातको डला
देत ढरकाय ॥ ३३ ॥ लावत डला अपार ग्वालन गोप समाज । कयों
भातको कोट सो ओट छिपे गिरिराज ॥ ३४ ॥ ठाढे मूंगनकी बडी झा-
ल धरी सबकोंन । दारनकी नांदेंभरी स्वादजु अधिक सलोंन ॥ ३५ ॥
मूंग उरद-तुवर चना धोवा कीनीदार । नांदनकी गणना नहीं भात क-
रीये चार ॥ ३६ ॥ एक रतालूके तथा मूंगवरीके ठान । जाहि तीनकू-
डा कहत मिरच अधिक तिहि जान ॥ ३७ ॥ हींग लोंग वचर्यो सरस
तिनकी भरभर नांद । भात निकटहीं राखियो जाहि लेत आल्हाद ॥
॥ ३८ ॥ चनादारमें नाखके साक कचरियन आद । दहीभात संग खा-
तमें लागे अधिक स्वाद ॥ ३९ ॥ सकरकंद कुलहा कदली कोला टूक
संवार । बेसनके और को गने दूनो मीठा डार ॥ ४० ॥ नींबूरस एलची

मिरच किंचित लौन निहार । नांदन भर रचनारची सुंदर अति
 सुखकार ॥ ४१ ॥ बहुत भातके कोटपें राख्यो चक्र सवार । चित्रांकित
 गुंजा बडे ते चहुंदिशातें चार ॥ ४२ ॥ तुलसीकी माला बडी तिन पां-
 चन पहिराय । केसर बहुत घसायके दियो भात छिरकाय ॥ ४३ ॥ क-
 ढी छुटपुटे रायते भूजे लुके अनंत । मो मति कहा बरनन करे सामग्री
 सोहंत ॥ ४४ ॥ भई रतालू ही कढी और कटारूजान । बेंगनके चकता
 नकी और पकोरी मान ॥ ४५ ॥ दार भातके निकटहें कढी पांतिके झुं-
 ड । विविध कढी सबही धरे एक नांदकर कुंड ॥ ४६ ॥ ताआगे रायते
 नके भाजन पांत अनेक । भरताबेंगन बधुआ कोला घिया विलेक ॥
 ॥ ४७ ॥ सकरकंद सुंदर सरस पेठा और पवार । बूंदीखिंडुरी रायतो भा-
 जन पांत सवार ॥ ४८ ॥ और डेवरी तिलबडी मिरच बडीहूं जान ।
 कितेक झाल पापरनकी चहुंऔर को जान ॥ ४९ ॥ आस्थिया खीरा तो
 रई गलिका सेमहिं पेख । खरबूजा ककडी फली चौरा ग्वारहि लेख ॥
 ॥ ५० ॥ और करेल मुरेलहे वनकरेल सुक क्रोड । कदलीखंभके मध्य में
 ताहि संचारे जोड ॥ ५१ ॥ हरे कमलगटा किये पुनि ताकी जड मूल ।
 अगस्तफरीबोंडीकरी औरजु ताको फूल ॥ ५२ ॥ दाखपता अरई पता
 पोइपता अरुपान । इनके पत्रोडा करे अतिसुंदर सुबिधान ॥ ५३ ॥ रतन
 जोति बडहरकिये पुन कटहेर निहार । सेंगरफरी संचारिके स्वाद महा
 रुचिकार ॥ ५४ ॥ बेसनके व्यंजन बहुकीये विविध संचार । सुकवनके
 को कहि सके गिनत न आवे पार ॥ ५५ ॥ कितेक नाँद दधि भातकी
 पीत भातकी जान । बहुविध खाटे भातकी मिष्ट भात बहुमान ॥ ५६ ॥
 कितेक सिखरन भातकी थूली नांदविसेस । खीरनकी नांदे बहुत मेवा-
 किये प्रवेस ॥ ५७ ॥ प्रथम खीर संजावकी पुन चांवरकी देख । मनिकाकी
 अरू सेवकी और मखाने पेख ॥ ५८ ॥ विविध भातकी खीरहै आँई नांद
 अनंत । मिश्रीके मीठे मिली बास कपूर वसंत ॥ ५९ ॥ दही लपेटे वर-
 नकी नाँदे बहुत विशाल । तथा मुगोरीके लखे लेले आवत ग्वाल ॥ ६० ॥
 और पसाई सेवकी नांदे अति सुखदाय । मांखन ताये घीयके नांदें धरी
 बनाय ॥ ६१ ॥ सिखरनकी नांदें कितेक बंधे दहीकी देख । और सहजके
 दहीनकी अति विशाल तेहिपेख ॥ ६२ ॥ मैदाकी पूरीनकी झाले बहुत
 जो साज । सिखरनके ढिंग ले धर्यों मुदित भये गिरिराज ॥ ६३ ॥ पेंठो
 आंबा आमरे और करोंदा डारि । जिनमें मीठो चौगुनो बिलसारू रुचि-
 कारि ॥ ६४ ॥ नारंगी दाखहि सरस बिलसारू बहुनांद । मैदाकी पूरी
 निकट धर्यों जानि सुख स्वाद ॥ ६५ ॥ मांखनके भाजन धरे पूरन पूरी

पास ॥ मिश्री सरस मिलायके उज्ज्वल मानों हास ॥ ६६ ॥ इक्षुरस
पोंडा कदली धरे सँवार अनार । औरहूँ तरमेवा बहुत स्वाद सरस रुचि-
कार ॥ ६७ ॥ नींबू और जांबू धरे अरु सूरण अरवी देख । टेटी आदो
मिरचके भाजन एक एक पेख ॥ ६८ ॥ पिसे लोंन अरु मिरचके भाजन
एक एक राख । चहिये जामें नाँखिये ऐसैं गिरिसों भाख ॥ ६९ ॥ कचरी
आदा पाचरी नींबूफांक बनाय । कांजीके मटुका धरे ताहीके ढिंग जाय
॥ ७० ॥ अब निखरेंकों कहतहे जैसो यथा प्रकार । श्रीवल्लभ चरण प्रता-
पतें मेरी मति अनुसार ॥ ७१ ॥ प्रथम मलैया सहितहै सद्य सरस नव-
नीत । ले आई ब्रषभानजा जहां ठाढ़े हरिमीत ॥ ७२ ॥ मांखन बरा
दहीथरा कीने बाबर श्वेत । पीरी फेणी बाबरनकी झालिन शोभा देत
॥ ७३ ॥ गुजराती खजुला सरस कोमल अधिक सकोर । मांडा बहुत
सखोरी सोहैं लावत गोपी दोर ॥ ७४ ॥ चंद्रकला उपरेटा सरस शोभित
अति सकुमार । दहिरोरी पुनि दहीवरा लावत ब्रजकी नार ॥ ७५ ॥ ललिता
विशाखा संग मिलि खीर वरनको लाय । नांदन भर रचना रची देखत
अति सुखदाय ॥ ७६ ॥ सीराके कूंडा बहुत मोहनथार समेत । इनमें बहू
मेवा सहित अरु सुगंध सुखदेत ॥ ७७ ॥ ब्रजमंगल चंद्रावली और स्यामला
साथ । ले आवत भोग धरत निरखत गोकुलनाथ ॥ ७८ ॥ बहु भात मठ-
रीनकी अर्धचंद्र आकार । बूंदीनके लडुवानके बहुत करे विस्तार ॥ ७९ ॥
मेवाटी लडुवा सरस ताके आगेंदेख । बेसनके लडुवानकी वाके आगेलेख
॥ ८० ॥ उरद धांसबूंदीनके लडुवा सोहे पास । खोआके गूजानकी पात महा
सुखरास ॥ ८१ ॥ ता आगें मनोहरके लडुवा पंगति देख । तथा सकर
पारेनकी ताके आगें लेख ॥ ८२ ॥ ता आगें बेसन मगद लडुवा
तिनकी पांत । ता आगें गूजानकी पंगति अधिक सुहात ॥ ८३ ॥ ता
आगें चोठीयनके लडुवा पांत रसाल । भरिवा पूरी ता निकट पांत करी
ब्रजवाल ॥ ८४ ॥ ता आगें पिनीनके लडुवा पांत सुहात । निज सखि-
यनके संग ले लाई यशोमति मात ॥ ८५ ॥ पीत घेवरनके डला पंगति
अधिक सुहाय । अपनी सखियन साथ ले लाई रोहिणी माय ॥ ८६ ॥
श्वेत घेवरनके डला ल्यावत कर कर हेत । खडमंडाके डलनकी पंगति
अति सुखदेत ॥ ८७ ॥ उपनंदादिककी घरनि सुंदर कीनी पांत । सुठ
कपूर नारीनकी जिनमें लोंग सुहात ॥ ८८ ॥ ताढिंग आगें इंद्रसानकी
डला पांत छबि देत । ताढिंग पपची पांतकी कांति हरे मनलेत ॥ ८९ ॥
बीच चिरोंजीके तथा लाटा लडुवा झाल । कीरतिजू ल्यावत भलें अपुनी

संगले आल ॥ ९० ॥ दूध पुवा पुनि लापसी दूध लपसी सुखकार । और
 सोझ लाई बहुत ता आगें सरसार ॥ ९१ ॥ दूधहि बेसन ओटकें मेदा
 कलुक मिलाय । बरा तथा भुंजे घृतहि चंद्र बरा कहवाय ॥ ९२ ॥ मिष्ट
 कचौरीहूं तथा ताड़िंग झाल अपार । ले आवत ब्रजभामिनी देखतही
 सुखसार ॥ ९३ ॥ बेसनकी थपरीनकी सुंदरता सरसाय । सेव सलोनी
 हूं तथा ताड़िंग पांत लखाय ॥ ९४ ॥ मथुराके पेंडानकी ताड़िंग पांत
 विशाल । ताहीके गुंजानकी पंगति मधुर रसाल ॥ ९५ ॥ पांत जलेबी
 डलनकी ता आगें रसऐन । खोआके ढोंढानकी पांत सरस सुख देन
 ॥ ९६ ॥ पांत कचौरी डलनकी ता आगें सरसाय । खाटी पूरण पोलिका ता
 आगें दरसाय ॥ ९७ ॥ श्वेत सुहारि डलानकी ताड़िंग कीनीपांत ॥ पांत

१ ता आगें मेदा मगद लडुवा तिनकी पांत ॥ ता आगें दीवडानकी हो पांत अधिक
 छवि क्रान्ति ॥ ८४ ॥ २ दही मनोहर मोदकनिहो ताड़िंग पंगत जानि ॥ ता आगें चकुलीनकी
 हो पंगत अधिक सुहानि ॥ ८५ ॥ क्वचित् एसोभी पाठ हे.

सुहारीहूं यथा तिनकी अद्भुत कांत ॥ ९८ ॥ एकगुलाबी माधुरी द्वे सीरा
 सरसात । दाख लुहारे मिरच अरु बरफी तहां दरसात ॥ ९९ ॥ पेडा पीत
 गुलाबी सुंदर पापर चारु संधान । लोंग मिरच नींबूरसहि कीने विविध
 विमान ॥ १०० ॥ पिस्ता कोला बीजलों लोंग मिरचको ठान । अधिक
 स्वादके जानके धरे भोगमें आन ॥ १०१ ॥ उपनंदादिक महिर मिल यथा
 भूपवृषभान । व्यंजन भोग धरावहीं बडरे गोप सुजान ॥ १०२ ॥ चपटा
 बासोंधीनके दक्षिण दिशहिविचार । कूंडा सिखरन बडीनके बांणदिशकों
 धार ॥ १०३ ॥ अनसखडीके शाकहे जे भुंजे लुंके अपार । और बहुतहें
 रायते देखतही सुखसार ॥ १०४ ॥ मेदाकी गुडपापडी नीकी करी बनाय ।
 कला कंद अति मधुरहै खोआके समुदाय ॥ १०५ ॥ मेवा सबविधिके
 सरस तथा मिठाई देख । पिसो लोंग अरु मिरचके एकएक भाजन पेख
 ॥ १०६ ॥ बहुत मठा गागरभरी सौरभ सरस धुंगार । पीवतमें अतिरु
 चिबढे लाई ब्रजकी नार ॥ १०७ ॥ गागर बहुत टेंटीनकी शीतल सुखद
 अपार । तिनमें यमुनोदक भर्यो ले आयेहें ग्वाल ॥ १०८ ॥ सखरे निखरे
 धर चुके तब बोले गोपाल । बावाभोग समर्पिये जेमें गिरि तत्काल
 ॥ १०९ ॥ तुलसी दलके टोकरा लावो कही सुभाख । प्रति सामग्री के
 विषे एकएक दल राख ॥ ११० ॥ धूपदीप कीयो तबें घंटानाद बजाय ।
 शंखोदक ले हाथमें दीयो सबे छिरकाय ॥ १११ ॥ हाथजोर बिनती
 करी फिर गिरिवरकों देख । चितवत नयन आनंदसों धन्य जन्मको

गोविंद आये। बारबार हाहा करे कहो बाबा यहवात। घरघर गोरस सँ
चिये कौन देवकी जात ॥२॥ कान्ह तुमारी कुशल जान एक मंत्र उपेह।
खटरस व्यंजन साज भोग सुरपतिको देहें। नंद कह्यो चुचकारकें जा
दामोदर सोय। वरस द्योसको द्योसहे महा महोत्सव होय ॥३॥ सब
हैंस बोले लाल मंत्र बहोयों फिर कीनों। आदि पुरुष मिज जाम रैन
सपनों मोहि दीनों। सब देवनको देवता गिरि गोवर्द्धन राज। ताहि
भोग किन दीजिये सुरपतिको कहा काज ॥४॥ बाढे गोधन बृंद दूध
दधिको कहा लेखो। यह परचो विद्यमान नयन अपने किन देखो। तुम
देखत बल खाइगो मोहो माग्यो फल देय। गोप कुशलजो चाहिये तो
गिरि गोवर्द्धन सेय ॥५॥ गोपन कियो विचार सबन मिल शकट ओ
साजें। बहु विध करे पकवान चले जहां बाजत बाजें। एक वमहीवमकी
चले एक नंदी सुरभीर। एकन पैडो पावहीं फूले फिरत अहीर ॥६॥
एक उबटवै चले एक वनहि वनछाये। एक गावे गुण गोविंद प्रेम उमगे
न समाये। गोपनको सागर भयो गिरि भयो मंदराचार। रत्न भई
सब गोपिका कान्ह विलोवन हार ॥७॥ ब्रज चोरासी कोस परे गोपनके
देरा। लवै चौवन कोस जहां ब्रजवास वसेरा। सबहिनके मन सँवसे

देखियत सबन मंझार कौतुक भूले देवता आये लोक विसार ॥८॥ लीने
विप्र बुलाय यज्ञ आरंभन कीनों। सुरपति पूजा मेंट राजगोवर्द्धन दीनों।
देव दिवारी श्यामही सब मिल पूजन जाय। नंद प्रतीत जो चाहिये
तो तुम देखत बलिखाय ॥९॥ प्रथमही दूध न्हाय बोहोरि गंगाजल
डायो। बडो देवता जान कान्हको मतो विचार्यो ॥ जेसैंहें गिरिराजजू
तैसैं अन्नको कोट। मग्नभये पूजा करें नरनारी बड छोट ॥१०॥ सहस्र
भुजा उर धरे करे भोजन अधिकाई। नख शिखलों अनुहार मानो दूसरो
कन्हाई ॥ ललिता राधासों कहे तेरे हृदें समाय। गहे अंगुरिया नंदकी
सो ढोटा पूजा खाय ॥११॥ पीत दुमालो बन्यो कंठ मोतिनकी माला
सुंदर सुभग शरीर झलमले नयन विशाला। श्यामकी शोभा गिरि भयो
गिस्की शोभा श्याम। जेसो परवत भातको ढिंग भैया बलराम ॥१२॥
व्यंजन बहुत बनाय कहालों नाम बखानों। भयो भातको कोट ओट
गिरिराज छिपानों। बरा विराजे भातपे चंदा पटतर सोय। यज्ञपुरुष भो-
जन करे सब देवन सुख होय ॥१३॥ जेसी कंचनपुरी दिव्य रत्ननसों
छाई। बलि दीनीहे प्रात छांह चलि पूरव आई। बदरोला वृषभानकी
रही विलोवन हार। ताकी बलि उन देवता लीनी भुजापसार ॥१४॥
सब सामग्री अरपि गोप गोपिन करजोरे। अगणित कीने स्वाद दास
वरणे कहा थोरे। यह विध पूजा कीजिये कह्यो सबन समझाय। श्याम
कह्यो सूरदाससों मेरी लीला सरस बनाय ॥१५॥ २ राग

लेख ॥ ११२ ॥ श्वेत जरकसी तासके वागेको थिरकाय । गोकर्ण
 तुरा कुलेह पीतांबर फहेराय ॥ ११३ ॥ नखशिखलों शिंगार किए पांच
 चंद्रकामाथ । अरोगत गिरिराज संग ले श्रीगोवर्द्धननाथ ॥ ११४ ॥
 भोग अरोगत स्वादसों मांगमांगके लेत । बहुत सराहत खातमें सब
 कों आनंददेत ॥ ११५ ॥ दूरधरीहु वस्तुको लीनी भुजा पसार । लखि
 न्योछावर करतहै बहु धन डारतवार ॥ ११६ ॥ इतने भोग अरोगिकें
 तब बोले गिरिराज । भात खात सबहिन लख्यो पै न घट्यो सब साज
 ॥ ११७ ॥ अचवावो ब्रजराजजू यों बोले गिरिराज । तब जल ले अचवा
 वहीं देखत गोप समाज ॥ ११८ ॥ श्रीमुख बसनहि पोंछिके बीरा डला
 मगाय । पान खवावत प्रेमसों मुदित भये गिरिराय ॥ ११९ ॥ तब मो
 तिनकी आरती आप करी ब्रजभूप । जयजय ध्वनि सब दिस भई शोभा
 भई अनूप ॥ १२० ॥ नोछावर बहूयों करें बहु धन डारतवार । कृष्ण
 बतायो देवता तिन पर सब बलिहार ॥ १२१ ॥ तब बोले गिरिराजजू
 सुनिये श्रीब्रजराज । यहप्रसाद सब बाँटके लीजे सकल समाज ॥ १२२ ॥
 धन गोधन बढहैं बहुत रामकृष्ण सुखपाय । विघ्ननाश सब होयेंगे में यह
 कह्यो सुनाय ॥ १२३ ॥ गोवर्द्धनके चरणपर रामकृष्णसिरनाय । कर प्रणाम
 गोपन सहित यशोमति अरु नंदराय ॥ १२४ ॥ आज्ञा ले घरकुं चले तब
 ब्रजजन समुदाय । यह उत्सव एसो भयो तिहुं लोक यशगाय ॥ १२५ ॥ यह
 सुन सुरपति कोपकें मेघन तुरत बुलाय । ब्रज बीरो छिन एकमें चले सु-
 नतही धाय ॥ १२६ ॥ मूशालधार बरषन लग्यो ब्रजजन तब उठिधाय । आइ
 कृष्णके पायनपरे लीजे हमें बचाय ॥ १२७ ॥ तब हरि तुरतहि धायके लीनो
 गिरिहि उठाय । सप्तादिवस निशिराखकें मघवा गर्व नसाय ॥ १२८ ॥ तब
 सुरपति ढिंग आयकें चरण पर्यो अकुलाय । अभिषेक बहूयों कियो गोविं-
 दनाम धराय ॥ १२९ ॥ तब प्रसन्न हरि होयकें इंद्र पठायो गेह । यशोमति
 धाय उछंग लियो भुज चांपत कर नेह ॥ १३० ॥ गोपी यह छविदेखकें
 प्रेमजु उमग्यो अंग । पुलकित गदगद होयकें आलिंगत सब अंग ॥ १३१ ॥
 गोवर्द्धनकी लीला सरस कहां लगि कहूं बनाय । श्रीवल्लभ चरण प्रता-
 पतें मति अनुसारहि गाय ॥ १३२ ॥ श्रीवल्लभ कृपाकरी श्रीविठ्ठल नि-
 जनाथ । हरीदास करपरसकें राखे चरणन साथ ॥ १३३ ॥

५१ ५१ ५१ ५१ ५१ ५१ ५१ ५१ ५१ ५१

५१ ५१ ५१ ५१ ५१ ५१ ५१ ५१ ५१ ५१